ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ — ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 7 ΙΟΥΛΙΟΥ 1890 — ΕΤΟΣ Ζ'.—ΑΡΙΘ. 27

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59.
Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται λεπτῶν 20

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι. . . . . Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. . Φρ. χρ. 12

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δημοσθένης Μητσάκης, (εἰκὼν Ἕλληνος γνησίου). Σύγχρονος ἱστορικὴ σελίς, ὑπὸ Β. Ψιλάκη.
Κακοῦργος ἕνεκα τῆς ἀπωλείας τῆς τιμῆς του, (ἀληθὴς ἱστορία), ὑπὸ Σχιλλέρου. Μετάφρασις Σπ. Π.
Ἔκδίκησις, ποίημα Κ'.
Ὁ Φόβος, ποίημα Στεφάνου Μαρτζώκη.
Ὁ Ἀρχιληστής, διήγημα παλαιᾶς ἐποχῆς. Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, ὑπὸ Θ. Γ.
Ὁ βασιλεὺς Ἄπεπις, μυθιστορία Victor Cherbuliez. Μετάφρασις Α. Ἀμπάτη. (Συνέχεια).
Ἡ καλὴ Ἀλωποῦ. Μῦθος Κριλώφ, ὑπὸ Π Α. Ἀξιώτου.
Εἰδήσεις τῆς Ἑβδομάδος. Ἐγχώρια.—Ἐξωτερικά. —Ἀρχαιολογία.—Φιλολογία.—Καλλιτεχνία.
Ἰδιαίτερα Γράμματα.
Νέα Βιβλία.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΜΗΤΣΑΚΗΣ

(Εἰκὼν Ἕλληνος γνησίου).

Τῇ 5 μ. μ. ὥρᾳ τοῦ Σαββάτου τῆς 26 Μαΐου προεπέμπετο εἰς τὴν ἐπὶ γῆς ἤρεμον τοῦ λοιποῦ κατοικίαν αὐτοῦ εἰς τῶν καθ' ἡμᾶς πατριωτῶν, τοῦ ὁποίου ἡ ἰδιοφυΐα καὶ ὁ ἰδιόρρυθμος ἐπ' ἀγαθῷ τύπος καὶ χαρακτὴρ ἦσαν ἄξια τῆς ἀνθρωπολογικῆς ἐξετάσεως τῆς γραφίδος βιογράφου, οἷος ὁ ἐκ Χαιρωνείας ἀθάνατος φιλόσοφος. Ἂν τις ὅμως, εἴτε ξένος, εἴτε γνωστὸς τῷ κηδευομένῳ, παρετύγχανεν ἢ διέβαινε τυχαίως κατὰ τὴν ἐπικήδειον ἐκείνην ἀπὸ τοῦ θεραπευτηρίου τοῦ Εὐαγγελισμοῦ πομπήν, οὐδόλως ἢ μικρὸν προσεῖχεν ἐκ τῆς πενιχρότητος αὐτῆς· διότι οἱ καθ' ἡμᾶς κατέστησαν ὑλικοί, τότε δὲ μόνον δύνανται νὰ συνέρχωνται καὶ διεγείρωνταί πως τὰ αἰσθήματά των, ὅταν βλέπωσι λάμψιν, ἀκούωσι κρότους καὶ καλπασμούς, ὁ Μητσάκης δὲ δὲν ηὐμοίρησε νὰ διαθέσῃ πρὸς τοῦτο τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἡμέρας. Καὶ ἤγετο μὲν τὸ θνητὸν σκῆνος τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου ἐν οὕτως ἀπερίττῳ πένθει καὶ κοινωνικῇ ἠρεμίᾳ, ἵνα μή τις εἴπῃ ἄλλο δεινότερον, ἀλλ' ἡ ἁπλότης καὶ πενιχρότης ἐκείνη καὶ ἡ ἀντίθεσις πρὸς τὸν τὰ μάλα θερμουργὸν καὶ κοχλάζοντα αὐτοῦ βίον οὐ μικρὰ καὶ ὀλίγα ἀνθρωπολογικὰ συναισθήματα ἐγείρουσα, ἐνεῖχέ τι τὸ ὑψηλὸν καὶ μυστηριῶδες. Ἐν τῷ σεπτῷ νεκρῷ ἀπετυποῦτο αὐτὸ τοῦτο ἐν συνοχῇ, ἡ τε ζωὴ καὶ ὁ θάνατος, ἡ ἀντοχὴ τοῦ ἐνθουσιώδους πατριωτισμοῦ πρὸς τὴν κατάφωρον ἀδικίαν καὶ τὴν κακίαν, ἡ πάλη τουτέστι τοῦ φωτὸς κατὰ τοῦ σκότους, ἢ ὡς ἔλεγον οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ζωροάστρου, τοῦ Ὀρομάσδου πρὸς τὸν Ἀρειμάνιον.

Ἂν τὸ ἔργον τῶν πατέρων ἡμῶν ἦτο τόσῳ μέγα καὶ ὑψηλόν, ὅσῳ τυγχάνει τοιοῦτον ἡ ἀνάστασις καὶ παλιγγενεσία ἔθνους καὶ δὴ τοῦ ἐπὶ γῆς εὐγενεστέρου· ἂν τῶν ἔργατῶν τοῦ τοιούτου μεγαλουργήματος τὸ πῦρ ἐτάφη καὶ ἐκαλύφθη δυστυχῶς εἶτα ὑπὸ βαθὺ τέφρας στρῶμα, σπινθὴρ τὰ μάλα ὑποκαίων, πνοῆς δὲ μόνον προσφόρου δεόμενος, ὅπως εἰσδύσῃ καὶ ἀναλαμπὴν μεγάλην ἐξακοντίσῃ, ἦν ἡ ψυχὴ τοῦ Μητσάκη. Ἕλκων τὸ γένος ἐκ τῶν τέκνων τῶν ὀρέων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἵμαρται φαίνεται νὰ βάφωνται διηνεκῶς δι' αἵματος, ἐκ τῆς κατὰ τὴν Κυδωνίαν τῆς Κρήτης εὐανδροτάτης κώμης τῶν Λευκῶν ὀρέων Κάμπων, τῆς ὁποίας ὁ οἶκος τῶν Μητσάκιδων ἢ Μουστάκιδων τυγχάνει ἀείποτε διαπρεπής, διετέλεσεν ἀνατρεφόμενος ἐν τῇ ἡρωικῇ Σάμῳ, ἐν ᾗ ἐκ τῶν καιρικῶν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν περιπετειῶν μετηνάστευσε. Παιδευθεὶς ἐν Ἀθήναις ἐν ἡμέραις, καθ' ἃς ἀντήχουν ἔτι θυμήρως ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν πρὸς τοῦτο φύσει πεπλασμένων οἱ παναρμόνιοι ἦχοι τοῦ χοροῦ τοῦ δράματος ἐκείνου, ὅπερ ἐνέβαλεν εἰς ἐκστάσεις ἰδεώδεις τὸν ἀληθῆ ἀνθρώπινον κόσμον, ἐγοητεύετο διηνεκῶς ἐξ αὐτῶν καὶ ἐφλέγετο καὶ ἔξαλλος καθίστατο. Πᾶν τὸ τελούμενον ἐν τοῖς νεανικοῖς καὶ ἀνδρικοῖς τοῦ Μητσάκη χρόνοις ἐντός τε καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, σχετιζόμενον δὲ εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως καὶ πόρρω πρὸς τὴν ὁλοσχερῆ τοῦ γένους λύτρωσιν καὶ ἐμπρέπουσαν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν, εὕρισκε πάραυτα θερμὴν καὶ πρόθυμον πρὸς δρᾶσιν τὴν μάλα εὔφλεκτον τοῦ Μητσάκη ψυχήν. Ἔχων ἀείποτε ὑπ' ὄψει, ὅτι εὐάριθμοι Ἕλληνες ἐμποροϋπάλληλοι ἐν Ὀδησσῷ, μόνον ἐφόδιον τὴν ἰσχυρὰν κεκτημένοι θέλησιν, ἀνῆψαν τὸν οὐρανομήκη ἐκεῖνον τῆς ἐθνεγερσίας κατὰ τὴν Ἀνατολὴν πυρσόν, διεφλέγετο τεραστίως πρὸς τοιαύτην δρᾶσιν. Ὁ ἐνστερνιζόμενος δὲ ἰδέαν τινὰ εὐγενῆ καὶ περιπαθῶς αὐτὴν λατρεύων, καθίσταται ἔνθους, καταλαμβάνεται ἐξ εἴδους μονομανίας· ὁ Μητσάκης δ' ἦν μονομανής, ἀλλ' εἴθε πολλοὶ καὶ ἐκ τῶν κατ' αὐτὸν καὶ δὴ ἐκ τῶν ἐπιγενεστέρων νὰ ἐκοσμοῦντο καὶ ἐνεπνέοντο ἐκ τῆς τοιαύτης θείας μονομανίας. Ἴσως δὲ δύναταί τις νὰ ἀποφανθῇ ἀπταίστως, ὅτι ἤθελεν ἅπασαν εἰ δυνατὸν τὴν Μ. Ἰδέαν μόνος ἐν ἑαυτῷ νὰ περιλάβῃ καὶ ἐνστερνισθῇ, διότι ἦτο ὁ ἀληθής, ὁ γνήσιος καὶ ἐν πεποιθήσει μεγαλοϊδεάτης· Ὡς διὰ πρίσματος ποικιλοχρόου καὶ τερπνοῦ ἐντρυφῶν οὐδὲν ἕτερον διέβλεπεν ἐν τοῖς Σκιαδικοῖς, τοῖς Ναυπλιακοῖς καὶ Κυθνιακοῖς, τῇ Ὀκτωβριανῇ μεταπολιτεύσει καὶ τοῖς ἄλλοις πολιτικοῖς γεγονόσιν ἢ τὴν Μ. Ἰδέαν προφαινομένην. Ἐνθυμοῦμαι αὐτὸν ἐπαναλαμβάντα ἐκ τῆς ἐν Ἠπειροθεσσαλίᾳ ἐπὶ τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου ἐπαναστάσεως· ἐφαίνετο ὁ ζωηρὸς καὶ εὐσταλὴς νεανίας σύννους καὶ κατηφὴς μᾶλλον ἢ λελυπημένος καὶ ἄπελπις ἐπὶ τῇ καταστροφῇ τοῦ δράματος ἐκείνου. Ἦν ἐκ τῶν χαρακτήρων ἐκείνων, οἵτινες τρέφοντες πεποίθησιν ἐπὶ τὴν κατίσχυσιν καὶ τὸν θρίαμβον ἐν τέλει τῶν δικαίων κοινωνικῶν καὶ ἐθνολογικῶν ὑποθέσεων, οὐ μόνον δὲν ἀπελπίζονται καὶ ὑποχωροῦσιν, ἀλλὰ καὶ κρατύνονται, προσκόμματα πρόσκαιρα θεωροῦντες τὰς ἀνθρωπίνους ἐναντιότητας. Ἡ ἔξοδος ἐκείνη εἰς Ἠπειροθεσσαλίαν τότε κατέστησε τὸν Μητσάκην θερμουργότερον ἔτι. Ἤκουσα αὐτοῦ πολλάκις λέγοντος, « δὲν δύναται πᾶς Ἕλλην γνήσιος ἐξελθὼν πρὸς τὰ μεθόρια νὰ μὴ αἰσθανθῇ, ὅτι ἐξορμᾷ καὶ ἐκφεύγει πνιγηροῦ κλωβοῦ, ὅτι ἀναπετάννυνται εἰς αὐτὸν πύλαι εὐρεῖαι, δι' ὧν εἰσέρχεται εἰς εὐρύτατον ὁρίζοντα, ὅπως ἀναπνεύσῃ ἑλληνοπρεπῶς καὶ ἀποφύγῃ τὸν ἐξ ἀσφυξίας ἠθικὸν καὶ ὑλικὸν μαρασμὸν καὶ θάνατον». Ἐφ' ᾧ καὶ πάντα τὰ μετὰ ταῦτα κινήματα ἐθεώρει ὅτι πρὸς τοῦτο ἕτεινον καὶ πρὸς τοῦτο ἤθελον ρυθμισθῆ. Διὰ τῶν Σκιαδικῶν καὶ Ἰταλικῶν διέβλεπε τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἀρχῆς τῶν ἐθνικοτήτων καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τὴν παγγενῆ τοῦ γένους λύτρωσιν· αὐτὸ δὲ τοῦτο ἐπρέσβευε καὶ περὶ τῆς Ὀκτωβριανῆς μεταπολιτεύτεως. Δὲν ἦτο τὸ παράπαν ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἐθεώρουν αὐτὴν ψώμισμα μόνον καὶ ἱκανοποίησιν διὰ προγεγενημένην παραγκώνισιν, περιφρόνησιν ἢ προσβολὴν καὶ ζημίαν ὑλικήν. Ἐθεώρει αὐτὴν μέσον πρὸς σκοπὸν καὶ τοιοῦτον σκοπόν, οἷον προετίθεντο οἱ πρωτεργάται τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας, ὀμνύοντες τὸν μέγαν ἐκεῖνον ὅρκον ἐπὶ τῶν ἐγειρομένων ἐν ταῖς ἐθνικαῖς συνελεύσεσι πανελληνίων βωμῶν. Διότι δὲν ἔκρινε τὸν ἐκθρονισθέντα ἡγεμόνα προσφυᾶ ἢ ἐξ ἀνικανότητος καὶ ἀδεξιότητος ἢ ἐξ ἀρχῶν ἀντεθνικῶν πρὸς τέλεσιν τοιαύτης μεγαλουργίας. Ἔλεγε πολλάκις, «πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ πιστευθῇ ὅτι ὁ βασιλεύς, θέλων καὶ ἐπιμένων παντὶ σθένει καὶ πάσῃ μηχανῇ νὰ ἦνε τόσῳ συγκεντρωτικὸς καὶ αὐταρχικός, ἀπεσκόπει εἰς τοῦτο καὶ μόνον, ὅπως ἐν πνεύματι ἑνότητος τὰ πάντα ἐν τῇ ἐθνικῇ ἀνάγκῃ καὶ δράσει αὐτὸς καὶ μόνος κινῇ; πῶς εἶνε δυνατὸν τοῦτο, ἔλεγεν, ἀφοῦ ἐν μόνον πλοῖον πολεμικόν, τὴν μονάκριβον φρεγάταν *Ἑλλάδα*, κατώρθωσεν ἐν τέλει νὰ ἀποκτήσῃ, δέκα δὲ ξηρὰ τάγματα στρατοῦ ἄνευ σχεδὸν πυροβολικοῦ καὶ ἱππικοῦ νὰ συντηρῇ μετὰ σπατάλην ἑκατοντάδων ὅλων ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου δὲν ἀνείχετο νὰ ἀκούῃ περὶ ἐθνοφυλακῆς ἢ ἄλλου πανστρατευτικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ εἰς ἐπίμετρον προσέκειτο μετὰ φανατισμοῦ εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς Αὐστρίας; » Φέρε δὲ ἴδωμεν πῶς ὁ Μητσάκης ἐπείσθη ἀπτῶς, οὕτως εἰπεῖν, καὶ τελείως περὶ τῆς ὅπως δήποτε

πρὸς τὸ ἐθνικὸν μεγαλεῖον ἀνικανότητος τοῦ Ὀθωνος ἢ ἀναρμοδιότητος καὶ ἐγένετο ὁ ἥρως ἀληθῶς καὶ πρωτεργάτης τοῦ κατ' αὐτοῦ ἀγῶνος.

Μετὰ τὰ Σκιαδικὰ καὶ τὴν λῆξιν ἐκείνην τοῦ ἰταλικοῦ ἀγῶνος, ἐπῆλθεν ἡ ἐπὶ Μαυρογένους λεγομένη ἔνοπλος ἐν Κρήτῃ διαμαρτύρησις, εἰς τῶν πρωτοστατῶν τῆς ὁποίας ἐγένετο ὁ ἐξάδελφος τοῦ Μητσάκη Μητσονοκολάκης καὶ ἐκ τῆς δεξιᾶς τῆς ὁποίας διευθύνσεως καὶ εὐνοϊκῶν τινων συμπτωμάτων ἐκτήσαντο οἱ Κρῆτες τότε πρῶτον προνομίας τινάς. Παρελθουσῶν ὅμως τῶν δυσχερειῶν τῆς Πύλης, ἠδυλήθη αὕτη ὡς τὸ σύνηθες νὰ ἐξευτελίσῃ καὶ καταπατήσῃ καὶ αὐτάς, ἐφ' ᾧ καὶ στρατιώτας συνήθροιζε καὶ πασσάδες, οἷος ὁ ἐπιβόητος Χουσνῆς, ἀπέστελλεν εἰς τὴν νῆσον. Ἐκ τούτου συνέρρεον καὶ ἐν τῷ τότε εἰς Ἀθήνας πρόσφυγες, οἷος αὐτὸς οὗτος ὁ Μαυρογένης, ὁ Σκαλίδης, ὁ Τιρτίρης, ὁ Βαρδίδης, ὁ Καζάκος καὶ ἐν τέλει ὁ Χατζῆ Μιχάλης καὶ ἄλλοι φεύγοντες τὴν ἐκδικητικὴν καταδίωξιν. Τούτους διενοήθη ὁ μακαρίτης Χ. Ζιμβρακάκης, ὑπουργοῦντος Δ. Μ. Βότζαρη, νὰ χρησιμοποιήσῃ πρὸς τὸ μέλλον καὶ κατέπεισεν αὐτοὺς νὰ καταταχθῶσιν ἐν τῷ στρατῷ, ἵνα γυμνασθῶσι καὶ μορφωθῶσι τακτικῶς καὶ δὴ καὶ ἴδιον σὺν τῷ χρόνῳ προϊόντι εὐζωνικὸν σῶμα ἀποτελέσωσι συμπυκνούμενον ἐκ νέων ἐκ Κρήτης προσελεύσεων. Ἐντεῦθεν ἐπέρρεον ἐκ τῆς δυστήνου νήσου ἀδιαλείπτως ὁπλῖται καὶ εἶδεν ὁ κόσμος καὶ τότε θέαμα ἐκ τῶν μοναδικῶν καὶ ἐκτάκτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα μόνη φαίνεται ἡ παντλήμων ἐκείνη γῆ εἶνε ἱκανὴ κατὰ καιροὺς νὰ παρέχῃ, ἄλλου κράτους τουτέστιν ὑπήκοοι νὰ ἀπέρχωνται ἀδιαλείπτως στιφηδὸν καὶ κατατάττωνται εἰς τὸν τακτικὸν στρατὸν ἑτέρου οὐχὶ φιλίως πρὸς ἐκεῖνο διακειμένου. Καὶ ἐπί τινα μὲν χρόνον ἔβαινον τὰ κατὰ τὸ σῶμα τοῦτο ὁμαλῶς, μεθ' ὅλας τὰς διαμαρτυρίας τοῦ πρέσβεως τῆς Τουρκίας Χαλὶλ βέη, καὶ οἱ τακτικοὶ Κρῆτες στρατιῶται ἐπληθύνοντο ὁσημέραι. Τῶν πραγμάτων ὅμως τῆς πολιτείας καθ' ἑκάστην ἐκτραχυνομένων, ἡ μὲν περὶ τὸν Χριστίδην καὶ Ρήγαν καὶ τοὺς ἄλλους ἀντιπολίτευσις ἐθεώρει τοὺς Κρῆτας ὡς κρυφίως ὑπὸ τῆς αὐλῆς ὡς Ἐλβετοὺς προσκαλουμένους, ἐνῷ αὕτη ἑτέρωθεν, φύσει καχύποπτος, ἤρξατο νὰ διάκειται δυσμενῶς πρὸς αὐτοὺς διαβαλλομένους ὡς ὄργανα τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἐτέθησαν λοιπὸν οἱ δείλαιοι οὗτοι, ὁ ἀληθῶς ἐθνικὸς καὶ οὐχὶ ἐξ ἐθελοντῶν ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν πολλάκις Ὀθωνικὸς στρατός, ἐντὸς δύο πυρῶν. Δοθείσης δέ τινος ἀφορμῆς κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς 25 Μαρτίου, ὅτε πάντες ὑπώπτευον πολιτικὸν κίνημα, ἐκ κακοποιήσεώς τινων ἐξ αὐτῶν ὑπ' ἄλλων μὴ Κρητῶν στρατιωτῶν, ὅτε ὁ Ζιμβρακάκης, ὑποπτεύων ῥᾳδιουργικὰς ἀντενεργείας πρὸς ναυάγιον ἐκ φθόνου τοῦ ἔργου ἐκείνου, ἐπεξῆλθε βαρὺς κατὰ τῶν κακοποιησάντων στρατιωτῶν καὶ ἐτιμωρήθη ἐπὶ τῇ αὐτοδικίᾳ ταύτῃ διὰ περιορισμοῦ, κατωρθώθη νὰ διαλυθῇ τὸ ἐκ Κρητῶν τάγμα, ἐνῷ εἶχε δώσῃ τακτικὸν στρατιώτου ὅρκον. Τὸ ἐλεεινότατον ὅμως πάντων ἦτο, ὅτι οἱ ἐπίλεκτοι ἐκεῖνοι Ἕλληνες ἐρρίφθησαν εἰς τὰς ὁδοὺς ἐν ἀδαμιαίᾳ σχεδὸν καταστάσει, μετὰ μόνου τοῦ ἐσωβράκου, διότι ἀφηρέθησαν τὰ πάντα, δὲν εἶχον δὲ πλέον τὰ πρότερα ἐνδύματά των, εἰς ἐπίμετρον δ' οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἀπήχθησαν εἰς Σοῦρον ἐν φρουρᾷ διλοχίας καὶ ἐκεῖθεν ἐν συνεννοήσει πρὸς τὸν πρόξενον τῆς Τουρκίας παρεδόθησαν εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Πατισάχ.

Τὸ ἔκνομον τοῦτο πραξικόπημα, ἔλαιον εἰς τὴν πυρὰν ἐπιχῦσαν, οὐ μόνον τὸν εὐφλεκτον Μητσάκην καὶ τοὺς περὶ αὐτόν, ἀπέλπιδας ὅλως ἤδη τέλεον γενομένους περὶ τοῦ ἡγεμόνος ἐκείνου, διέθηκεν ἀλγεινότατα, ἀλλὰ καὶ τὸν Ζιμβρακάκην, ὑποδιοικητὴν τοῦ πυροβολικοῦ τυγχάνοντα, ἔτρωσεν εἰς τὰ καίρια· ἐπὶ τούτῳ καὶ δὲν ἀπέστεργε τοῦ λοιποῦ καὶ οὗτος τὰς περὶ συνωμοσίας εἰσηγήσεις καὶ προτάσεις, οὗ ἕνεκα καὶ ἀπήχθη μετὰ τῶν ἄλλων ἀξιωματικῶν ὕποπτος καταστὰς εἰς φυλακὴν εἰς Ναύπλιον. Ἐν τοσούτῳ τῶν ἀξιωματικῶν οὗτοι κρατουμένων καὶ κατόπιν ἀπολυομένων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, οἱ περὶ τὸν Μητσάκην νέοι μετὰ τῶν ἐν τῷ τότε πρωτοστατῶν εἰργάζοντο συντόνως καὶ ἐξερρηγνύετο οὕτως ἡ ἐν Ναυπλίῳ ἐπανάστασις καὶ ἐπήρχετο τὸ ἐν Κύθνῳ καταστρεπτικὸν δρᾶμα. Ἐν τούτῳ ὁ Μητσάκης, ἐξόριστος τυγχάνων ἐν τῇ νήσῳ μετὰ τῶν ἄλλων ἀρχηγετῶν, μέρος ἐνεργὸν λαβών, συνετέλεσε καθ' ὅσον ἐδύνατο εἰς ἀποσόβησιν μείζονος ἐκεῖ καταστροφῆς, εἶτα δὲ μετηνέχθη εἰς Μύκονον καὶ ἐκεῖθεν ἀπελύθη μετ' αὐτῶν διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου Γ. Κολοκοτρώνη ἀμνηστείας. Τὰ πράγματα ἐν τούτοις δὲν ἐβελτιοῦντο, ἀλλὰ τοὐναντίον ἦγον εὐθὺ πρὸς τὸ μοιραῖον τέλος, ὅπερ καὶ ἐπῆλθε μετ' οὐ πολύ, ὅπως ἐπῆλθε, τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1862.

Κατ' αὐτὸ ὁ Μητσάκης εὑρέθη ἐν τῇ προσηκούσῃ θέσει, φύλαξ καὶ φρουρὸς ἔνθερμος πάραυτα τῆς τάξεως ταχθείς, διότι καθὰ προελέχθη διὰ τῆς τῶν πραγμάτων ὀρθοποδήσεως ἀπεσκόπει πάντοτε εἰς τὸ ἐθνικὸν μεγαλεῖον, τὴν τοῦ ὅλου γένους ἀπολύτρωσιν. Τεκμήριον δ' ἐν ἄλλοις πολλοῖς οἱ στενοὶ αὐτοῦ φίλοι καὶ ἑταῖροι, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων ἐκ τῆς ἠπειρωτικῆς δούλης Ἑλλάδος, οἷοι ἐκ τῶν πολλῶν οἱ φιλογενεῖς καὶ φιλότιμοι νέοι Γεννάδιος, Ἰάλεμος, Τριτάκης, Μελισσόβας, Σεραφείμ, Θηνιάτης, Πολυμέρης, Γεννάδης καὶ πολλοὶ ἄλλοι καὶ δὴ ὁ κανονίζων ἐκ τῆς πείρας καὶ τῆς ἡλικίας τὰς κινήσεις αὐτῶν διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας Καλός. Τῆς τάξεως δ' ἑδραιωθείσης, ἀπεχώρησεν ἀνεπαισθήτως καὶ ἐπεδόθη εἰς βιοποριστικὴν ἐργασίαν, ἐνῷ ἠδύνατο κεκτημένος φαρμακεῖον ἐκ τῶν πρωτευόντων τότε νὰ εὐπορήσῃ οὐ μικρόν. Ὅθεν ἀπεδήμησεν εἰς τὴν ξένην, ἀλλὰ μὴ γεννηθεὶς χρηματοποιός, δὲν ἠδύνατο καὶ νὰ καταστῇ τοιοῦτος, ὑπείκων δὲ εἰς τὴν ἰδίαν κλίσιν ἐπανῆλθε καὶ ἐτάχθη ἐν τῷ κλάδῳ ἐκείνῳ τῆς ὑπηρεσίας, δι' οὗ ἐθεώρει ὅτι ἐξυπηρετεῖτο ὁ κύριος τοῦ βίου αὐτοῦ σκοπός, ἡ διὰ τῆς προξενικῆς θέσεως ἐξυπηρέτησις τοῦ ὑποκαρδίου αὐτοῦ πόθου, τῆς πανελληνίου Μ. Ἰδέας.

Ἐνταῦθα διέλαμψε καὶ πάλιν ὁ φιλογενὴς τοῦ Μητσάκη ζῆλος καὶ διάθερμος πατριωτισμός. Πασίγνωστοι τυγχάνουσιν ἐνταῦθα αἱ ὑπηρεσίαι, τὰς ὁποίας παρέσχεν, εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν πάντοτε ἀτενίζων, εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν κυρίως τῆς ἱερᾶς τοῦ ἔθνους ἰδέας. Εἴτε ἐν Ἀλβανίᾳ, εἴτε ἐν Αἰγύπτῳ διωρίζετο, δὲν ἐνόει οὔτος τὰς στενοχώρους τυπικότητας καὶ τὰς συνήθεις καὶ τετριμμένας τρίβους, ἀλλ' ἔτεμνεν ἰδίαν ὁδὸν· ἐνόει νὰ καλλιεργῇ σχέσεις συμφώνως πρὸς τὰς ἐθνικὰς ὀνειροπολήσεις του. Ὅθεν ὁτέ μεν συνέδεε σχέσεις πρὸς τὸν παρὰ τῇ προξενικῇ αὐτοῦ ἕδρᾳ ἡγεμόνα τοῦ Μαυροβουνίου Νικήταν, ὁ ὁποῖος ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Μητσάκη ἐθεώρει ὅτι ἐξεπροσωπεῖτο ὁ παλληκαρισμὸς τοῦ Βότζαρη καὶ τοῦ Καραΐσκου, ἐφ' ᾧ καὶ προσηγόρευεν αὐτὸν *παλληκάρ*· ὁτὲ δ' εἰσέδυεν ἀντιθέτως ὅλως εἰς τὸ πάλαι βασίλειον τῆς Σαβᾶ καὶ τῆς Κανδάκης, τὸ μόνον ἐν Ἀφρικῇ χριστιανικὸν κράτος, τὴν Αἰθιοπίαν ἢ Ἀβυσσινίαν καὶ καθίστα ἄοπλος αὐτὸς καὶ μόνος τὸν ἀτίθασσον ἡγεμόνα τῆς ἡμιαγρίας καὶ μυστηριώδους χώρας ὑποχείριον καὶ τιθασσόν. Ἐμπεποτισμένος καὶ ὑπὸ τὸ ἀπόλυτον κράτος τῆς ἱερᾶς ἰδέας διατελῶν, πάντα κόπον, πάντα κίνδυνον περιεφρόνει, ἤρκει νὰ ἐπείθετο, ὅτι πᾶν αὐτοῦ βῆμα ἦγε καὶ συνετέλει εἰς ἐπίτευξιν τοῦ ἀρχικοῦ σκοποῦ. Ριψοκίνδυνος εἰς ἄκρον, ὅπως οἱ κατεχόμενοι ὑπὸ ἰδέας, τῆς ὁποίας τὴν πραγμάτωσιν θέλουσι νὰ ἴδωσιν ὅσον ἔνεστι τάχιον, ὡδοιπόρει ἡμερονύκτια, μὴ ἀποκάμνων μηδ' ὀπισθοχωρῶν πρὸ οὐδενὸς κωλύματος, διὰ χωρῶν ὅλως ἀντιθέτων, ὑπὲρ τὰ κατεψυγμένα ἐκεῖνα ὄρη τῆς Σελήνης καὶ διὰ τῶν μεταξὺ αὐτῶν διακεκαυμένων πεδίων καὶ αὐλώνων. Ἐξερευνητὴς δεινὸς καὶ τολμηρὸς ἤθελε χρησιμοποιηθῆ εἴπερ τις καὶ ἄλλος ὑπ' ἄλλου κράτους εἰς ἐξερευνήσεις ἐκμεταλλευτικάς· ἀλλ' ὁ Μητσάκης μὴ ἔχων ἀποστολὴν τοιαύτην, ἀπεσκόπει εἰς ἐκμεταλλεύσεις μόνον ἐθνικάς, ἠγωνίζετο νὰ καταστήσῃ πρὸ πάντων τὸν ἄνδρεῖον ἐκεῖνον καὶ ὁμόδοξον τῶν ὀρέων τῆς Σελήνης λαὸν καὶ τὸν ἡγεμόνα αὐτοῦ φίλον καὶ σύμμαχον φυσικόν. Οὕτω δ' ἦν πεπεισμένος ὅτι κατώρθωσε τοῦτο, ὥστε καὶ ἀνέλαβεν λίαν ἐργώδη καὶ κινδυνώδη ἀποστολήν, μετέβη καὶ πάλιν εἰς Ἀβυσσινίαν, ὅπως πείσῃ τὸν βασιλέα Ἰωάννην νὰ σπεύσῃ πρὸς σωτηρίαν τοῦ Γόρδωνος πολιορκουμένου ἐν Χαρτούμ διανοίγων πρὸς τοῦτο δίοδον εἰς τὰ ἀγγλικὰ στρατεύματα. Ἐνταῦθα ἡ παλιμβουλία ἢ τὸ ἐν ταῖς ὁδηγίαις ἄστατον καὶ ἀναποφάσιστον, ἅπερ ἀνάγονται εἰς τὰ μυστηριώδη τῆς ἀπωλείας τοῦ Γόρδωνος αἴτια, ἐπήνεγκον ἀδίκως καὶ ἀχαρίστως καὶ τὴν καιρίαν πληγὴν κατὰ τῆς πρὸς τὸν Μητσάκην εὐνοίας καὶ εὐμενείας τοῦ διαβουκολησθέντος βασιλέως Ἰωάννου.

Τοὐντεῦθεν ἄρχεται ἡ δηλητηρίασις τοῦ ἀοιδίμου πατριώτου. Ἐκ τῶν κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην πολιτικῶν ἐκείνων παιγνίων οὐ μόνον ὑπέπεσεν εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ βασιλέως Ἰωάννου, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως παραγκωνισθεὶς ὡς ἄχρηστον παρερρίφθη σκεῦος. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλ' εἰς ἐπίμετρον καὶ ἐσυκοφαντήθη περιπλακεὶς πρὸς δικαιολογίαν χαμαιζήλου ἀδικίας εἰς χρηματολογικὰς μικρότητας ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος, τοῦ

ὁποίου τὸ πασίγνωστον ἐλευθέριον καὶ ἡ εὐγενὴς ὑψηλοφροσύνη ἦσαν ἴσα καὶ ὅμοια πρὸς τὴν ὑψηλὴν ἰδέαν, τῆς ὁποίας λάτρις καὶ λειτουργὸς ἐμμανῶς μέχρις ἐσχάτης πνοῆς καὶ ἀμεταπτώτως διετέλεσεν. Οὐδὲν ἕτερον ἀποκομισάμενος ὁ πολύπειρος καὶ εὐδοκιμώτατος διπλωματικὸς ὑπάλληλος καὶ σύμβουλος, ὁ γενναῖος καὶ ἀκάματος ἐθνικὸς παλαιστὴς ἢ νόσον δεινὴν καὶ πενίαν ἄκραν, κατεβλήθη ἐν τέλει θῦμα τοῦ ὑπὲρ τῆς ὑψηλῆς του ἰδέας ἐνθουσιασμοῦ γενόμενος αὐτός, ὁ ἄξιος πολλῷ κρείσσονος μοίρας ἢ ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους, οἱ ἀγῶνες αὐτοῦ καὶ αἱ ὑπηρεσίαι εἰς τὸ εἶναι παρήγαγον καὶ ἀνέδειξαν. Ἀλλ' ἡ νεωτέρα ἱστορία τῆς πατρίδος ἂν ἔχῃ εἰκόνας καὶ τύπους γνησίων καὶ ἀληθῶς Ἑλλήνων νὰ ἐπιδείξῃ καὶ δὴ ἀναλόγως τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς διαθέτομεν, πρὸς τὰ νῦν μεγάλα ἔθνη, ἐκ τῶν τηλαυγεστέρων καὶ προτοτυπωτέρων θέλει εἶνε ἡ τοῦ Δημοσθένους Μητσάκη. Ἡ ὅλη πατριωτικωτάτη δρᾶσις αὐτοῦ συνδέεται στενότατα πρὸς τὴν πατρίδα καὶ δὴ πρὸς μίαν τῶν κρισιμωτέρων φάσεων τῆς ἐξελίξεως τῆς καθ' ἡμᾶς ἱστορίας αὐτῆς. Εἴθε δ' οὐ μόνον ἡ μικρὰ καὶ ἀδύνατος ἔτι πατρὶς ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνθρωπότης ἐν γένει νὰ εὐμοιρῇ τοιούτων σπανίων καὶ μοναδικῶν χαρακτήρων, διότι τότε διακρίνεται ὄντως ἡ ἔλλογος τῆς ἀλόγου φύσεως. Οἱ τοιοῦτοι τύποι καὶ χαρακτῆρες εἶνε οἱ ἀληθεῖς ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ κοινωνίᾳ ἥρωες, εἰς ἄφθιτον κλέος τῶν ὁποίων μόνων πρέπει νὰ ἐγείρωνται εἰκόνες καὶ ἀνδριάντες. Οὕτω καὶ μόνον καὶ διὰ τῶν τοιούτων προάγονται τὰ ἔθνη, ἄλλως δὲ προσφερόμενα φθίνουσι καὶ ἀπόλλυνται. Ἀναμνησθῶμεν τὸ ἀθάνατον ἐκεῖνο τοῦ πολιτικωτάτου Θουκυδίδου ἀπόφθεγμα, «ᾔθλα οἷς κεῖται ἀρετῆς μέγιστα, τοῖς δὲ καὶ ἄνδρες ἀγαθοὶ πολιτεύουσι.»

Β. Ψιλακης

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΣΧΙΛΛΕΡ

ΚΑΚΟΥΡΓΟΣ

ΕΝΕΚΑ ΤΗΣ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΟΥ

(Ἀληθὴς Ἱστορία)

Οὐδὲν κεφάλαιον τῆς ὅλης ἱστορίας τοῦ ἀνθρώπου εἶνε διδακτικώτερον διά τε τὴν καρδίαν καὶ τὸ πνεῦμα, ἢ τὸ τῶν παρεκτροπῶν αὐτοῦ. Ἐν ἑκάστῳ μεγάλῳ ἐγκλήματι ἐνήργει μεγάλη ἀναλόγως δύναμις. Ἡ δύναμις τῆς ἐπιθυμίας, ἥτις κρύπτεται ἐν τῷ ἀμυδρῷ φωτὶ τῶν συνήθων ἐνεργειῶν ἐκρηγνυομένη καθίσταται βίαιον πάθος, κολοσσαῖον, τρανόν. Ὁ λεπτὸς ψυχολόγος, ὁ γνωρίζων πόσον πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψει ὁ μηχανισμὸς τῆς συνήθους ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως καὶ κατὰ πόσον εἶνε ἐπιτεταμμένον νὰ συνάγωνται συμπεράσματα ἐξ ἀναλογίας, θ' ἀποκομίσῃ ἐντεῦθεν ὡς ἐπιστήμων χρήσιμα διὰ τὸν ἠθικὸν βίον διδάγματα.

Εἰνέ τι τόσῳ ὁμοιόμορφον, ἀλλὰ καὶ τόσῳ σύνθετον ἡ ἀνθρωπίνη καρδία. Μία καὶ ἡ αὐτὴ δεξιότης ἢ ἐπιθυμία δύναται νὰ παρουσιασθῇ ὑπὸ μυριοσχήμους μορφὰς καὶ διευθύνσεις, δύναται νὰ παράγῃ μυρία φαινόμενα ἀντίθετα πρὸς ἄλληλα, δύναται νὰ φαίνηται ἐν διαφόρῳ μέτρῳ μεμιγμένη εἰς ἀπείρους χαρακτῆρας· καὶ χίλιοι ἀνόμοιοι χαρακτῆρες καὶ πράξεις δύνανται νὰ συνυφαίνωνται ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς κλίσεως, μολονότι ὁ ἄνθρωπος, περὶ οὗ ἐνταῦθα πρόκειται, πολὺ ἀπέχει τοῦ νὰ αἰσθάνηται τοιαύτην τινὰ συγγένειαν. Ἂν ἀνεφαίνετό ποτε καὶ διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος, ὅπως καὶ διὰ τὰ λοιπὰ βασίλεια τῆς φύσεως Λιννάϊός τις, ὅστις νὰ ταξινομήσῃ τὰς διαθέσεις καὶ κλίσεις, πόσον θὰ ἐξεπλήττομεθα εὑρίσκοντές τινας — ὼν ἡ κακία καταπνίγεται νῦν ἐν στενῇ πολιτικῇ σφαίρᾳ καὶ ἐν τῷ λεπτῷ περιφράγματι τῶν νόμων — ἐν μιᾷ κατηγορίᾳ μετὰ τοῦ τερατώδους Βοργίου! — Εἰς τὴν ἱστορίαν ἐκ τοιαύτης θεωρουμένην ἀπόψεως προβάλλονται πολλὰ τὰ προσκόμματα καὶ ἐνταῦθα, (ὡς δοξάζω), ἔγκειται ἡ δυσκολία, ἧς ἕνεκεν ἡ μελέτη αὐτῆς ἔμεινε τόσον ἄκαρπος ὡς πρὸς τὸν πολιτικὸν βίον. Μεταξὺ τῆς βιαίας ψυχικῆς συγκινήσεως τοῦ ἐνεργοῦντος προσώπου καὶ τῆς ἠρέμου διαθέσεως τοῦ ἀναγνώστου, ᾧ τινι παρίσταται ἡ ἐνέργεια αὕτη, ἐπικρατεῖ τόσῳ μεγάλη ἀντίθεσις, μεσολαβεῖ τόσον εὐρὺ διάστημα, ὥστε καθίσταται αὐτῷ δύσκολον, μάλιστα ἀδύνατον καὶ νὰ σκεφθῇ κἂν συνάφειάν τινα. Ὑπολείπεται κενὸν μεταξὺ τοῦ ἱστορικοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ ἀναγνώστου, ὅπερ ἀποκόπτει πᾶσαν πιθανότητα ἐξομοιώσεως ἢ ἐφαρμογῆς, ἀντ' ἐκείνου δὲ τοῦ σωτηρίου τρόμου, ὅστις καταλαμβάνει τὸν ἠθικῶς ὑγιαίνοντα, προκαλεῖ ἁπλῆν ἐκδήλωσιν ἐκπλήξεως.

Προσβλέπομεν τὸν δυστυχῆ, ὅστις ὅμως καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καθ' ἣν ἐπεχείρησε τὴν πρᾶξιν, ὡς καὶ ὅτε ἀπέτιε τὴν δι' αὐτὴν ποινὴν ἦτο ἄνθρωπος ὡς ἡμεῖς· προσβλέπομεν αὐτὸν ὡς τι ἑτεροειδὲς πλάσμα, τὸ αἷμα τοῦ ὁποίου κυκλοφορεῖ ἄλλως ἢ τὸ ἡμέτερον, ἡ θέλησις τοῦ ὁποίου εἰς διαφόρους ὑπακούει κανόνας· αἱ τύχαι αὐτοῦ ὀλίγον μᾶς συγκινοῦσι, διότι ἡ συγκίνησις βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀμυδρᾶς συνειδήσεως ὁμοίου κινδύνου, πολὺ δ' ἀπέχομεν καὶ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνιεῤῥυθῶμεν ἡμεῖς τοιαύτην ὁμοιότητα. Ἡ διδαχὴ ἀπόλλυται μετὰ τῆς σχέσεως ταύτης, ἡ δ' ἱστορία ἀντὶ νὰ ᾖ σχολεῖον διαπλάσεως, ἀναγκάζεται νὰ ἀρκεσθῇ καὶ εἰς τὸ νὰ κινῇ τὴν περιέργειάν μας. Διὰ νὰ φθάσῃ τὸν μέγαν αὐτῆς προορισμόν, κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ ἐκλέξῃ μίαν ἐκ τῶν ἀκολούθων δύο μεθόδων: Ἢ πρέπει ὁ ἀναγνώστης νὰ θερμαίνηται ὅπως ὁ ἥρως, ἢ ὁ ἥρως νὰ ψυχραίνηται ὅπως ὁ ἀναγνώστης.

Γνωρίζω, ὅτι πλεῖστοι τῶν ἀρίστων ἱστοριογράφων τῶν νεωτέρων χρόνων ἐτήρησαν τὴν πρώτην μέθοδον καὶ κατέθελξαν τὴν καρδίαν τοῦ ἀναγνώστου δι' ἀφαρπαζόντων λόγων. Ὁ τρόπος ὅμως οὗτος εἶνε διαφθορὰ τοῦ συγγραφέως καὶ ἀδικεῖ τὴν δημοκρατικὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀναγινώσκοντος κοινοῦ, ὅπερ αὐτὸ πρέπει καὶ νὰ δικάζῃ· εἶνε συγχρόνως καταπάτησις τῶν ὁρίων τοῦ δικαίου, διότι ἡ μέθοδος αὕτη ἀνήκει ἀποκλειστικῶς καὶ κυρίως εἰς τὸν ῥήτορα καὶ τὸν ποιητήν. Εἰς τὸν ἱστοριογράφον ὑπολείπεται μόνη ἡ ἑτέρα.

Ὁ ἥρως πρέπει νὰ καθίσταται ψυχρὸς ὡς ὁ ἀναγνώστης, ἢ ὅπερ ἐνταῦθα ταὐτόσημον, πρέπει νὰ γνωρίσωμεν αὐτὸν πρὶν ἢ δράσῃ· δὲν πρέπει νὰ ἴδωμεν αὐτὸν μόνον περατοῦντα τὴν πρᾶξιν, ἀλλὰ καὶ συλλαμβάνοντα αὐτήν. Πολλῷ μᾶλλον ἐνδιαφερόμεθα περὶ τῶν σκέψεων ἢ περὶ τῶν πράξεων αὐτοῦ, ἔτι δὲ μᾶλλον περὶ τῶν πηγῶν τῶν σκέψεων ἢ περὶ τῶν συνεπειῶν τῶν πράξεων. Ἐξήτασαν τὸ ἔδαφος τοῦ Βεζουβίου ἵν' ἀνεύρωσι τὴν αἰτίαν τῆς γενέσεως τῶν καυστικῶν τοῦ ὀλῶν. Διατί νὰ παρέχωμεν ὀλιγωτέραν προσοχὴν εἰς ἠθικὸν φαινόμενον ἢ εἰς φυσικόν; Διατί νὰ μὴ ἐκτιμῶμεν ἐξ ἴσου τὴν σύστασιν καὶ θέσιν τῶν πραγμάτων, ἕως οὗ τὸ συναχθὲν ἔναυσμα ἐμβάλῃ πῦρ ἐν τοῖς ἔνδον; Τὸν ὀνειροπόλον, ὅστις ἀγαπᾷ τὸ παράδοξον, θέλγει αὐτὸ τοῦτο τὸ σπάνιον καὶ τυχοδιωκτικὸν τοῦ φαινομένου· ὁ φίλος ὅμως τῆς ἀληθείας ζητεῖ μητέρα διὰ τὰ ἀπολωλότα τέκνα. Τὴν ζητεῖ ἐν τῇ ἀμεταβλήτῳ συνθέσει τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας καὶ ἐν ταῖς ἐκ τῶν ἔξω ἐπηρεαζούσαις αὐτὴν μεταβληταῖς περιστάσεσιν, ἐν τοῖς δύο δὲ τούτοις βεβαίως εὑρίσκει αὐτήν. Ἐκεῖνος δὲν ἐκπλήσσεται πλέον βλέπων ἐν τῇ αὐτῇ πρασιᾷ θάλλον παρὰ τοῖς ἄλλοις σωτηρίαις βοτάνοις καὶ τὸ δηλητηριῶδες κώνειον, εὑρίσκων τὴν σοφίαν καὶ ἀφροσύνην, τὴν κακίαν καὶ ἀρετὴν ἐν τῇ αὐτῇ κοιτίδι.

Καίτοι δὲν ἐκθέτω ἐνταῦθα οὐδὲν ἐκ τῶν ὠφελημάτων, ἅτινα ἡ ψυχολογικὴ ἐπιστήμη ἀντλεῖ ἐκ τῆς τοιαύτης ἐξετάσεως τῆς ἱστορίας, εἶνε ἐν τούτοις προτιμητέα καὶ μόνον διὰ τοῦτο, ὅτι ἐκριζοῖ τὴν ἀγρίαν χλεύην καὶ τὴν ὑπερήφανον βεβαιότητα, μεθ' ἧς ἡ σωθεῖσα μὲν ἀλλὰ μὴ δοκιμασθεῖσα ἀρετή, προσβλέπει τὴν καταστραφεῖσαν· διότι διαδίδει τὸ γλυκὺ πνεῦμα τῆς ἀνοχῆς, ἄνευ τοῦ ὁποίου οὐδεὶς φυγὰς ἐπανέρχεται, οὐδεμία συμφιλίωσις τοῦ ἐγκλήματίου πρὸς τοὺς νόμους γίνεται, οὐδὲν βεβλαμμένον μέλος τῆς κοινωνίας σώζεται ἀπὸ τῆς καθολικῆς του καταστροφῆς.

Ἀλλ' εἶχεν ἄρά γε καὶ ὁ κακοῦργος, περὶ οὗ θὰ ὁμιλήσωμεν, τὸ δικαίωμα νὰ ποιήσηται ἔκκλησιν εἰς τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο τῆς ἀνοχῆς; Ἢ μὴ ἀπωλέσθη ἄνευ σωτηρίας ἐκ τοῦ σώματος τῆς πολιτείας; Δὲν θέλω νὰ προκαταλάβω τὴν ἀπόφανσιν τοῦ ἀναγνώστου. Ἄλλως τε οὐδόλως ὠφελεῖ τὸν κακοῦργόν μας ἡ ἐπιείκεια ἡμῶν, καθόσον ἀπέθανε διὰ τῆς χειρὸς τοῦ δημίου — ἀλλὰ ἡ ἐκταφὴ τῆς κακίας αὐτοῦ, διδάσκει πιθανῶς τὴν ἀνθρωπότητα, ἴσως δέ, καὶ αὐτὴν τὴν δικαιοσύνην.

Ὁ Χριστιάνος Βὸλφ ἦτο υἱὸς ξενοδόχου ἐν τῇ πολίχνῃ .... (θ' ἀποσιωπήσω τὸ ὄνομά της ἕνεκα λόγων, οἵτινες κατωτέρω θὰ διευκρινισθῶσι), καὶ μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ τῆς ἡλικίας του ἔτους ἐβοήθει τὴν μητέρα του ἐν τῇ διευθύνσει τοῦ ξενοδοχείου, καθόσον ὁ πατήρ του εἶχεν ἀποθάνει. Ἡ διοίκησις ἦτο κακὴ καὶ ὁ Βὸλφ εἶχεν ὥρας σχολῆς. Ἀπ'

αὐτοῦ τοῦ σχολείου ἐθεωρεῖτο ὡς πανοῦργον παιδίον. Ἀνεπτυγμέναι νεάνιδες παρεπονοῦντο διὰ τὴν θρασύτητά του, οἱ δὲ νέοι τῆς πολίχνης ὑπεχώρουν πρὸ τοῦ ἐπινοητικοῦ του πνεύματος. Ἡ φύσις εἶχε παρακμελήσῃ τὸ σῶμά του. Μικρὸν ἀφανὲς πρόσωπον, οὖλη κόμη δυσαρέστου μελανοῦ χρώματος, σιρὴ ρὶς καὶ τὸ ἐξοιδημένον ἄνω χεῖλος, ὅπερ πλὴν τούτου ἕνεκα κτυπήματος ἵππου εἶχεν ὑποχωρήσῃ ἀπὸ τῆς διευθύνσεώς του, παρεῖχον σκαιότητα εἰς τὴν μορφήν του, ἥτις πάσας μὲν τὰς γυναῖκας μετὰ φόβου ἀπεμάκρυνε, παρεῖχε δὲ πλουσίαν τροφὴν εἰς τὰ σκώμματα τῶν συντρόφων του.

Ἤθελε ν' ἀπαιτήσῃ διὰ τῆς ἰσαμότητος ὅ,τι τῷ ἠρνοῦντο· διότι ἀπήρεσκε, διενοεῖτο πῶς θ' ἀρέσκῃ. Ἦτο ῥάθυμος, κατώρθωσε δὲ ν' ἀπατήσῃ ἑαυτόν, ὅτι ἠγάπα. Ἡ νεᾶνις, ἣν ἐξέλεξε, τὸν μετεχειρίζετο κακῶς· εἶχε λόγους νὰ πιστεύῃ, ὅτι οἱ ἀντερασταί του ἦσαν εὐτυχέστεροι· ἡ νεᾶνις ὅμως ἦτο πτωχή. Καρδία, ἥτις ἔμενε κεκλεισμένη εἰς τὰς διαβεβαιώσεις του, θὰ ἠνοίγετο πιθανῶς εἰς τὰ δῶρά του· ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἐπίεζε πενία, καὶ ἡ ματαία προσπάθεια νὰ βελτιώσῃ τὸ ἐξωτερικόν του, κατεβρόχθισε καὶ τὰ ὀλίγα, ἅτινα ἐκέρδησε διὰ κακῆς οἰκονομίας.

Πολὺ ὀκνηρὸς καὶ ἀμαθὴς ἢ ὥστε νὰ βοηθήσῃ δι' ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων τὸν κατεστραμμένον οἶκόν του· πολὺ ὑπερήφανος καὶ θηλυπρεπὴς ἢ ὥστε ν' ἀνταλλάξῃ τὸν κύριον, ὡς ἦτο μέχρι τοῦδε, πρὸς τὸν χωρικόν, καὶ ν' ἀρνηθῇ τὴν λατρευτήν του ἐλευθερίαν, μίαν μόνην διέξοδον εἶδεν ἔμπροσθέν του—ἣν χιλιάδες πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν ἠκολούθησαν εὐτυχέστερον—τὴν διέξοδον τοῦ κλέπτειν τιμίως. Ἡ πατρική του πόλις συνώρευε πρὸς ἡγεμονικόν τι δάσος, ἐγένετο ληθοθήρας, αἱ δὲ πρόσοδοι τῆς ληστείας του περιήρχοντο πιστῶς εἰς χεῖρας τῆς ἐρωμένης του.

Μεταξὺ τῶν ἐραστῶν τῆς Ἰωάννας ἦτο καὶ τις κυνηγός, ὅστις ἐνωρὶς παρετήρησε τὰ προνόμια, ἅτινα ὑπὲρ αὐτὸν εἶχε κερδίσῃ ἡ ἐλευθεριότης τοῦ ἀντεραστοῦ του καὶ μετὰ ζηλοτυπίας ἐζήτει νὰ εὕρῃ τὰ αἴτια τῆς τοιαύτης μεταβολῆς. Ἐφαίνετο συχνότερον εἰς τὸν Ἤλιον—τοῦτο ἦτο τὸ διακριτικὸν σημεῖον τοῦ ξενοδοχείου—τὸ δὲ παρατηρητικόν του βλέμμα, τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας καὶ τοῦ φθόνου ὀξυνθέν, ἀμέσως ἀπεκάλυψεν αὐτῷ πόθεν ἔρρεεν ὁ χρυσὸς ἐκεῖνος. Ὄχι πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἐκδοθῆ αὐστηρὸν κατὰ τῶν ληθοθηρῶν διάταγμα, καταδικάζον εἰς δεσμὰ τὸν παραβάτην αὐτοῦ. Ὁ Ροβέρτος ἦτο ἀκούραστος εἰς τὸ νὰ ἐνεδρεύῃ τὰς μυστικὰς διόδους τοῦ ἐχθροῦ του· τέλος δὲ κατώρθωσε καὶ νὰ συλλάβῃ τὸν ἄφρονα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἐκτελέσει τῆς πράξεως. Ὁ Βόλφ συνελήφθη καὶ μόνον διὰ τῆς θυσίας τῆς μικρᾶς αὐτοῦ περιουσίας κατώρθωσε μετὰ κόπου νὰ μετατρέψῃ εἰς χρηματικὴν ἀποζημίωσιν τὴν καταγνωσθεῖσαν αὐτῷ ποινήν.

Ὁ Ροβέρτος ἐθριάμβευεν. Ὁ ἀντεραστής του ἐξεδιώχθη καὶ ἡ εὔνοια τῆς Ἰωάννας πρὸς τὸν ἀγύρτην ἀπωλέσθη. Ὁ Βόλφ ἐγνώριζε τὸν ἐχθρόν του, καὶ ὁ ἐχθρὸς αὐτὸς ἦτο ὁ εὐτυχὴς κάτοχος τῆς Ἰωάννας. Θλιβερὸν αἴσθημα πενίας ἠνοῦτο πρὸς τὴν προσβληθεῖσαν ὑπερηφάνειαν. Δυστυχία καὶ φθόνος ἀπὸ κοινοῦ προσβάλλουσι τὴν εὐαισθησίαν του, ἡ πεῖνα ἐξωθεῖ αὐτὸν εἰς τὸν μακρινὸν κόσμον, ἐκδίκησις καὶ πάθος κρατοῦσιν αὐτὸν στερρῶς. Γίνεται ἐκ δευτέρου ληθοθήρας· ἀλλ' ἡ διπλασιασθεῖσα ἐπαγρύπνησις τοῦ Ροβέρτου, διὰ δόλου καταλαμβάνει αὐτὸν ἐκ δευτέρου. Ἤδη δοκιμάζει ὅλην τὴν αὐστηρότητα τοῦ νόμου, διότι δὲν ἔχει τι πλέον ὅπως δώσῃ, καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἑβδομάδων ὁδηγεῖται εἰς τὸ δεσμωτήριον τῆς πρωτευούσης.

Τὸ ἔτος τῆς ποινῆς παρῆλθε, τὸ πάθος ηὔξησεν ἕνεκα τῆς ἀπομακρύνσεως καὶ τὸ θράσος ἐπολλαπλασιάσθη ὑπὸ τὸ βάρος τῆς δυστυχίας του. Μόλις ἐπιτυγχάνει τὴν ἐλευθερίαν, σπεύδει ἀμέσως εἰς τὸν γενέθλιον τοῦ τόπον, ἵνα παρουσιασθῇ εἰς τὴν Ἰωάνναν του. Φαίνεται: τὸν φεύγουσιν. Ἡ καταθλιπτικὴ ἔνδεια ἔκαμψε τέλος τὴν ὑπερηφάνειάν του καὶ ἐκράτησε τῆς θηλυπρεπείας του—προσέρχεται εἰς τοὺς πλουσίους τῆς χώρας καὶ ζητεῖ νὰ ὑπηρετήσῃ ἀντὶ ἡμερομισθίου. Ὁ χωρικὸς ἀνυφοῖ τοὺς ὤμους του ὑπὲρ τὸν ἀδύνατον ἐζησθενημένον, τὰ ἰσχυρὰ ὁστᾶ τοῦ συναπαιτητοῦ τῆς θέσεως ὑποσκελίζουσιν αὐτὸν παρὰ τῷ ἀπαθεῖ χωρικῷ. Ποιεῖται ἐσχάτην ἀπόπειραν. Ἐν ἀξίωμα ὑπολείπεται εἰσέτι αὐτῷ. ἡ ἐσχάτη ἀπολεσθεῖσα θέσις τοῦ τιμίου ὀνόματος—ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ποιμένα τῆς πολίχνης, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς θέλει νὰ ἐμπιστευθῇ τοὺς χοίρους του εἰς ἕνα μηδαμινόν. Ἐν ὅλοις τοῖς σχεδίοις του ἠπατημένος, πανταχόθεν ἀποπεμφθείς, γίνεται ἐκ τρίτου ληθοθήρας, ἐκ τρίτου δὲ περιπίπτει εἰς τὸ δυστύχημα, νὰ πέσῃ εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν του.

Ἡ διπλῆ ὑποτροπὴ εἶχεν ἐπιβαρύνῃ τὴν ἐνοχήν του. Οἱ δικασταὶ εἶδον ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν νόμων, οὐδεὶς ὅμως ἐν τῇ ψυχικῇ διαθέσει τοῦ ὑποδίκου. Τὸ κατὰ τῆς ληθοθηρίας διάταγμα ἐδεῖτο πανηγυρικῆς καὶ παραδειγματικῆς ἱκανοποιήσεως, καὶ ὁ Βόλφ κατεδικάσθη, ἀφοῦ πρῶτον ἐστιγματίσθη, εἰς τριῶν ἐτῶν καταναγκαστικὰ ἔργα.

Καὶ ἡ περίοδος αὕτη παρῆλθε, καὶ ἀπὸ τῶν ἔργων τούτων ἔφυγεν, ἀλλὰ πολὺ διάφορος ἢ ὅτε μετέβη ἐκεῖ. Ἤδη ἄρχεται νέα ἐποχὴ τοῦ βίου του· ἂς ἀκούσωμεν πῶς αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐκφράζεται περὶ ταύτης πρὸ τοῦ ἐξομολογητοῦ του καὶ πρὸ τοῦ δικαστηρίου.

« Μετέβην εἰς τὰ καταναγκαστικὰ ἔργα ὡς ἀποπλανηθεὶς καὶ ἔφυγα φαῦλος. Εἶχα ἀκόμη τι προσφιλὲς ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἡ ὑπερηφάνειά μου ἐκάμπτετο ὑπὸ τὴν αἰδώ. Ὅτε μὲ ἔφερον εἰς τὰ δεσμὰ μὲ καθεῖρξαν μετὰ τριάκοντα δύο φυλακισμένων, ὧν δύο φονεῖς, οἱ δὲ λοιποὶ διαβόητοι κλέπται καὶ ἀλῆται. Μὲ περιέπαιζον ὁσάκις ὡμίλουν περὶ Θεοῦ καὶ μοὶ ἐπέβαλλον νὰ λέγω ἐπονειδίστους κατὰ τοῦ λυτρωτοῦ βλασφημίας. Μοὶ ἔψαλλον αἰσχρὰ ᾄσματα, ἅτινα ἐγώ, ἄκοσμος νέος, δὲν ἤκουον ἄνευ ῥδελυγμίας καὶ ἀποστροφῆς· ἀλλ' ὅ, τι εἶδον γινόμενον προσέβαλλεν ἔτι μᾶλλον τὴν αἰδημοσύνην μου. Οὐδεμία ἡμέρα παρῆλθε, καθ' ἣν νὰ μὴ ἐπανελήφθη ἐπονείδιστός τις βιογραφία, καθ' ἣν νὰ μὴ ἐσφυρηλατήθη κακόβουλόν τι σχέδιον. Κατ' ἀρχὰς ἀπέφυγά τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς καὶ ἀπεκρύφθην ἀπὸ τῶν ὁμιλιῶν αὐτῶν, ὅσῳ μοῦ ἦτο δυνατόν· ἀλλ' εἶχον ἀνάγκην συντρόφου τινος, ἡ δὲ βαρβαρότης τῶν φυλάκων μου καὶ αὐτόν μου τὸν κύνα ἀπεμάκρυνεν. Ἡ ἐργασία ἦτο σκληρὰ καὶ τυραννική, τὸ σῶμά μου ἀσθενές· εἶχον ἀνάγκην ἐπικουρίας, ἢ κάλλιον εἰπεῖν, εἶχον ἀνάγκην εὐσπλαγχνίας, καὶ ταύτην θὰ ἠγόραζον μὲ τὸ ἀπομένον ὑπόλοιπον τῆς συνειδήσεώς μου. Οὕτω συνήθισα τέλος καὶ εἰς αὐτὸ τὸ μιαρώτερον, καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν τριμηνίαν εἶχον ὑπερβῆ τοὺς διδασκάλους μου.

«Ἔκτοτε ἐπόθουν τὴν ἡμέραν τῆς ἐλευθερίας, ὡς ἐπόθουν ἐκδίκησιν. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μὲ εἶχον προσβάλῃ, διότι ὅλοι ἦσαν καλήτεροι καὶ εὐτυχέστεροι ἐμοῦ. Ἐθεώρουν ἐμαυτὸν ὡς μάρτυρα τοῦ φυσικοῦ δικαίου καὶ σφάγιον τῶν νόμων. Τρίζων τοὺς ὀδόντας ἔτριβον τὰς ἁλύσεις μου, ὅτε ὁ ἥλιος ἐφαίνετο ὄπισθεν τοῦ ὄρους τῶν δεσμῶν μου· μακρὰ θέα εἶνε διπλῆ κόλασις διὰ τὸν κατάδικον. Τὸ ἐλεύθερον ρεῦμα τοῦ ἀέρος, ὅπερ ἐσύριζε διὰ τῶν ὀπῶν τοῦ κλωβίου μου, καὶ ἡ χελιδών, ἥτις ἐκάθητο ἐπὶ τῆς σιδηρᾶς ῥάβδου τῶν κιγκλίδων μου, ἐφαίνετό μοι ὅτι μὲ περιέπαιζον διὰ τῆς ἐλευθερίας των καὶ καθίστων ἐπὶ μᾶλλον ἀποτρόπαιον τὴν καταδίκην μου. Τότε ὡρκιζόμην ἀδιάλλακτον, θάλλον μῖσος πρὸς πᾶν ὁμοιάζον ἀνθρώπῳ, καὶ ὅ,τι ὡρκίσθην ἐτήρησα ἐπὶ λέξει.

« Ἡ πρώτη μου σκέψις, μόλις εἶδον ἐμαυτὸν ἐλεύθερον, ἦτο ἡ πατρική μου πόλις. Ὅσον ὀλίγας ἐλπίδας περὶ μελλούσης ἐκεῖ ἀποκαταστάσεώς μου εἶχον, τόσον περισσότερα ὑπισχνεῖτο ἡ πρὸς ἐκδίκησιν πεῖνά μου. Ἡ καρδία μου ἔπαλλεν ἀγριώτερον, ὅτε εἶδον μακρόθεν τὴν ἐκκλησίαν ὑψουμένην ὑπὲρ τὸ δάσος. Δὲν ἦτο πλέον ἡ προσφιλὴς ἡδονὴ ὡς ἠσθάνθην αὐτὴν κατὰ τὴν πρώτην μου ἐπάνοδον· — ἡ ἀνάμνησις τῶν ταλαιπωριῶν, ὅλων τῶν καταδιώξεων, ἃς ἐκεῖ ποτε ὑπέστην, ἐξύπνα διὰ μιᾶς ἀπὸ φοβερᾶς ληθαργίας, ὅλαι αἱ πληγαὶ ἤμασσον ἐκ νέου, ὅλαι αἱ οὐλαὶ ἠνοίγοντο. Ἐδιπλασίασα τὰ βήματά μου, διότι μὲ ηὔφραινεν ἐκ τῶν προτέρων, νὰ ἐμβάλλω τρόμον διὰ τῆς αἰφνιδίας μου ἀφίξεως εἰς τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ τόσον ἤδη ἐδίψων διὰ νέαν ταπείνωσιν, ὅσον ἔτρεμον πρότερον πρὸ τούτης.

«Οἱ κώδωνες ἐκάλουν εἰς τὸν ἑσπερινόν, ὅτε ἐγὼ ἔστην ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς. Οἱ πολῖται ὡς μύρμηκες μετέβαινον εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Μὲ ἀνεγνώρισαν ταχέως. Πᾶς ὅστις μὲ διηγκώνιζεν, ὑπεχώρει ἔντρομος. Πάντοτε ἔτρεφον μεγάλην ἀγάπην εἰς τὰ μικρὰ παιδία, ἡ ἀγάπη δ' αὕτη ἐκράτησεν ἐμοῦ χωρὶς νὰ θέλω καὶ νῦν, ὥστε ἔδωσα ἕνα ὀβολὸν εἰς τι παιδίον, ὅπερ ἐσκίρτα πρὸ ἐμοῦ. Ἐκεῖνο μὲ παρετήρησεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν ριγῶν καὶ μοὶ ἔρριψεν εἰς τὸ πρόσωπον τὸν ὀβολόν. Ἂν τὸ αἷμά μου ἦτο ὀπωσοῦν ἡσυχώτερον, θὰ ἐνεθυμούμην ὅτι ἡ γενειάς, ἣν ἔφερον ἀπὸ τοῦ δεσμωτηρίου, διέφθειρε μέχρι τοῦ ἀποτροπαίου τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου μου — ἀλλ' ἡ μοχθηρά μου καρδία εἶχε πνίξῃ τὸ λογικόν μου. Δάκρυα, οἷα οὐδέποτε ἔχυσα, ἔρρευσαν ἐπὶ τῶν παρειῶν μου.

« Τὸ παιδίον δὲν γνωρίζει τίς εἶμαι καὶ πόθεν ἔρχομαι, ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν χαμηλοφώνως, καὶ ὅμως μὲ ἀποφεύγει ὡς τι ἐπιβλαβὲς θηρίον. Μὴ ἔχω σημεῖόν τι ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἢ μὴ ἔπαυσα πλέον νὰ ὁμοιάζω πρὸς ἄνθρωπον, διότι αἰσθάνομαι ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ἀγαπήσω οὐδένα; Ἡ περιφρόνησις τοῦ παιδίου ἐκείνου μὲ ἐλύπησε πλειότερον ἢ τριῶν ἐτῶν καταναγκαστικὰ ἔργα, διότι τῷ ἐπροξένησα καλόν, δὲν ἠδυνάμην δὲ νὰ ἀποδώσω αὐτῷ προσωπικὸν μῖσος. Ἐτοποθετήθην ἐπί τινος σανιδώματος ἀπέναντι τῆς ἐκκλησίας· τί κυρίως ἤθελα, ἀγνοῶ· ἀκόμη ὅμως γνωρίζω, ὅτι μετ' ὀργῆς παρετήρησα, ὅτι ἐξ ὅλων τῶν διερχομένων γνωρίμων, κανεὶς δὲν με ἠξίωσε χαιρετισμοῦ· οὐδὲ εἷς. Δύσθυμος κατέλιπον τὴν θέσιν μου, ἐν ᾗ ἱστάμην, ὅπως ζητήσω κατάλυμα· ὅτε ἔκλινα εἰς τὴν γωνίαν παρόδου τινός, συνήντησα τὴν Ἰωάνναν μου.

«Ξενοδόξε τοῦ *Ἡλίου*» ἐφώνησε μεγαλοφώνως καὶ ἔτρεξεν ὅπως μ' ἐναγκαλισθῇ. «Σὺ πάλιν ἐδῶ, ἀγαπητέ μου ξενοδόχε τοῦ *Ἡλίου*! Δόξα τῷ Θεῷ, ποῦ ἐπανέρχεσαι!». Πεῖνα καὶ ἔνδεια ὡμίλει ἀπὸ τῶν ἐνδυμάτων της, ἐπονειδίστος ἀσθένεια ἀπὸ τοῦ προσώπου της· ἡ ὄψις της ἀνήγγελλε τὸ μᾶλλον ἀπερριμένον πλάσμα, εἰς ὃ εἶχεν ἐκπέσῃ. Ἐνόησα ταχέως τί συνέβαινε καὶ ἔστρεψα γελῶν τὴν ῥάχιν μου. Ηὐχαριστήθην, ὅτι ἐν ἔτι πλάσμα μοὶ ἦτο ἐν τῇ τάξει τῶν ζώντων. Οὐδέποτε τὴν ἠγάπησα.

« Ἡ μήτηρ μου εἶχεν ἀποθάνῃ. Διὰ τῆς μικρᾶς μου οἰκίας εἶχον πληρώσῃ τοὺς δανειστάς μου. Δὲν εἶχον πλέον οὐδένα καὶ οὐδέν. Ὅλος ὁ κόσμος με ἔφευγεν ὡσεὶ ἦμην ἰοβόλος· εἶχον ἀπομάθῃ ὅμως πλέον νὰ αἰσχύνωμαι. Πρότερον εἶχον ἀποφύγῃ τὴν θέαν τῶν ἀνθρώπων, διότι ἡ περιφρόνησίς των μοὶ ἦτο ἀνυπόφορος. Ἤδη ἐβίασα ἐμαυτὸν καὶ ἐτερπόμην διότι ἐνέβαλλον τρόμον εἰς αὐτούς. Ηὐχαριστούμην διότι δὲν εἶχόν τι πλέον νὰ ἀπολέσω οὐδὲ νὰ διαφυλάξω. Δὲν εἶχον ἀνάγκην οὐδεμιᾶς ἀρετῆς διότι οὐδεμίαν τοιαύτην ὑπώπτευον παρ' ἐμοί.

«Ὅλος ὁ κόσμος ἵστατό μοι ἀνοικτός· ἐν ξένῃ ἐπαρχίᾳ θὰ ἐθεωρούμην ἴσως τίμιος ἀνήρ, ἀλλ' εἶχον ἀπολέσῃ τὸ θάρρος καὶ νὰ ὑποκρίνωμαι κἂν τὸν τοιοῦτον. Ἀπελπισία καὶ ὄνειδος μοὶ εἶχον ἐπιβάλῃ τὴν τοιαύτην ψυχικὴν διάθεσιν. Ἡ τελευταία πρόφασις, ἥτις μοὶ ὑπελείπετο πως, ὅπως ἀπορρίψω τὴν τιμήν, ἦτο ὅτι δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ ἔχω ἀξιωσίν τινα ἐπ' αὐτῆς. Ἂν ἡ ματαιότης καὶ ἡ ὑπερηφάνεια ἐπέζων τῆς ταπεινώσεώς μου, τότε θὰ ηὐτοκτόνουν.

«Τί ἀκριβῶς ἔκτοτε ἀπεφάσισα, καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν ἦτο ἔτι ἄγνωστον. Ἤθελον νὰ πράξω τὸ κακόν, τοῦτο μόνον ἀμυδρῶς ἔτι ἐνθυμοῦμαι. Ἤθελον νὰ καταστῶ ἄξιος τῆς τύχης μου. Οἱ νόμοι ἐσκέφθην, εἶνε εὐεργετήματα τοῦ κόσμου, συνέλαβον ὅθεν τὸ σχέδιον νὰ παραβῶ αὐτούς· ἄλλοτε εἶχον ἁμαρτήσῃ ἐξ ἐνδείας καὶ κουφότητος, ἤδη τὸ ἔπραξα ἐξ ἰδίας προαιρέσεως, πρὸς ἰδίαν μου εὐχαρίστησιν.

«Τὸ πρῶτον, ὅπερ ἔπραξα ἦτο νὰ ἐξακολουθήσω τὴν ληθοθηρείαν. Τὸ κυνήγιον ἐν γένει κατέστη ὀλίγον κατ' ὀλίγον πάθος μου, πλὴν τούτου δέ, ἐκεῖθεν ἔπρεπε νὰ ζήσω. Ἀλλὰ δὲν ἦτο αὐτὸς μόνον ὁ λόγος· εὕρισκον ἡδονήν, ἐὰν περιέπαιζον τὸ ἡγεμονικὸν διάταγμα καὶ ἔβλαπτον τὸν ἄρχοντα πάσῃ δυνάμει. Δὲν ἐφρόντιζον πλέον μὴ συλληφθῶ, διότι εἶχον ἤδη ἑτοίμην δι' ἐκεῖνον, ὅστις θὰ με ἀνεκάλυπτε, σφαῖραν καὶ τοῦτο ἐγνώριζον, ὅτι ἡ βολή μου δὲν θ' ἀπετύγχανε τοῦ σκοποῦ της. Ἐφόνευον ὅσα ζῷα ἀπήντων, ὀλίγα μόνον ἐπώλουν ἀντὶ χρημάτων, τὰ δὲ πλεῖστα ἄφινον μέχρις ὅτου ἐσήποντο. Ἔζων ἐνδεῶς μόνον ὅπως ἐπαρκῶ εἰς τὴν διὰ τὸν μόλυβδον καὶ τὰς σφαῖρας δαπάνην. Αἱ ἐν τῷ μεγάλῳ κυνηγίῳ καταστροφαὶ διεβοήθησαν, ἀλλ' ἐμὲ δὲν ἔθλιβε πλέον ὑποψία. Ἡ ἀφάνειά μου διέλυεν αὐτήν. Τὸ ὄνομά μου εἶχε λησμονηθῆ.

«Τὸν βίον τοῦτον διήγαγον ἐπὶ πολλοὺς μῆνας. Πρωΐαν τινὰ εἶχον διασχίσῃ κατὰ τὴν συνήθειάν μου τὸ δάσος παρακολουθῶν τὰ ἴχνη ἐλάφου. Μάτην εἶχον ἀποκάμῃ ἐπὶ δύο ὥρας, καὶ ἤρχισα νὰ θεωρῶ τὴν λείαν ἀπολεσθεῖσαν, ὅτε διὰ μιᾶς ἀνεκάλυψα αὐτὴν εἰς ἀπόστασιν βολῆς ὅπλου. Θέλω νὰ πυροβολήσω—ἀλλ' αἴφνης· μὲ ἐκπλήσσει ἡ θέα πίλου, ὅστις κεῖται ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων βημάτων. Ἐξετάζω ἀκριβέστερον καὶ ἀναγνωρίζω τὸν κυνηγὸν Ροβέρτον, ὅστις ὄπισθεν πλατέος κορμοῦ πεύκης, πυροβολεῖ κατ' ἐκείνου ἀκριβῶς τοῦ ζῴου, δι' ὃ εἶχον προωρίσῃ τὴν σφαῖραν. Θανάσιμος ψυχρότης διῆλθε πρὸ τῆς θέας ταύτης τὰ ὀστᾶ μου. Αὐτὸς ἀκριβῶς ἦτο ὁ ἄνθρωπος, ὃν ἐξ ὅλων τῶν ἐπιγείων πραγμάτων δεινότερον ἐμίσουν, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶχε δοθῆ εἰς τὴν δύναμιν τῆς σφαῖρας μου. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐθεώρουν, ὅτι ὁ κόσμος ὅλος ἔκειτο ὑπὸ τὸν πυροβολισμόν μου καὶ τὸ μῖσος τοῦ ὅλου μου βίου συνωθεῖτο εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου μου, δι' οὗ θὰ ἐπεχείρουν τὴν θανάσιμον πίεσιν. Ἀφανὴς φοβερὰ χεὶρ ἠωρεῖτο ὑπὲρ ἐμέ, τὸ ὡρολόγιον τῆς τύχης μου ἐδείκνυεν ἀμετακλήτως τὴν μαύρην ταύτην ὥραν. Ὁ βραχίων μου ἔτρεμεν—ἐνῷ ἐπέτρεπεν εἰς τὴν βολὴν τὴν ἐκλογὴν—οἱ ὀδόντες μου συνεκρούοντο ὡς ἐν ρίγει καὶ ἡ ἀναπνοή μου ἀπεφράσσετο πνιγομένη ἐν τῷ πνεύμονί μου. Πρὸς στιγμὴν ἔμεινεν ἀσταθὴς ἡ θέσις τοῦ ὅπλου μου ταλαντευομένη μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἐλάφου—ἓν λεπτὸν—καὶ ἀκόμη ἓν—καὶ ἄλλο ἕν. Ἐκδίκησις καὶ συνείδησις ἐπάλαιον ἰσχυρῶς καὶ ἀβεβαίως, ἡ ἐκδίκησις ὅμως ἐνίκησε καὶ ὁ κυνηγὸς ἔκειτο νεκρὸς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

«Τὸ ὅπλον μου ἔπεσε μετὰ τοῦ πυροβολισμοῦ... φονεύς... ἐψιθύριζα βραδέως.... Τὸ δάσος ἦτο σιγηλὸν ὡς κοιμητήριον—ἤκουσα καθαρῶς, ὅτι ἔλεγον: «φονεύς.» Ὅτε εἴρπουσα πλησιέστερον, ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ. Ἐπὶ μακρὸν ἔστην ἄφωνος πρὸ τοῦ νεκροῦ, τέλος δ' εὔθυμος γέλως μὲ ἐφαίδρυνε. Θὰ σιωπήσῃς τώρα, καλὲ φίλε! εἶπον καὶ μετέβην ἐκεῖ θαρραλέως, ἐνῷ συγχρόνως ἀνέστρεφον πρὸς τὰ ἔξω τὸ πρόσωπον τοῦ φονευθέντος. Οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν ἀνοικτοί. Κατέστην σκεπτικὸς καὶ ἐσίγησα ἀμέσως. Ἤρχισα νὰ γίνωμαι ἀλλόκοτος. Μέχρι τοῦδε εἶχον ἐγκληματίσῃ διὰ λογαριασμὸν τῆς αἰδοῦς μου· ἤδη ὅμως ἐγένετό τι, διὰ τὸ ὁποῖον δὲν εἶχον εἰσέτι ἀποτίσῃ τὴν ποινήν. Πρὸ μιᾶς ὥρας, νομίζω, δὲν θὰ ἠδυνατό τις νὰ με πείσῃ, ὅτι ὑπῆρχέ τι χεῖρον ἐμοῦ ὑπὸ τὸν οὐρανόν· ἤδη ἤρχισα νὰ πιστεύω, ὅτι πρὸ μιᾶς ὥρας ἤμην ὅλως ἀξιόζηλος.

Δὲν ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν μου ἡ Θεία Δίκη —ἀλλά τις, δὲν γνωρίζω τίς; συγκεχυμένη ἀνάμνησις ξίφους καὶ ἀγχόνης, καὶ ἡ θανατικὴ ἐκτέλεσις παιδοκτόνου, ἣν εἶχον ἴδῃ, ὅτε ἤμην μαθητής. Ἐν τῇ σκέψει, ὅτι ἔκτοτε ἡ ζωή μου ἦτο προγεγραμμένη, ἐνυπῆρχέ τι τὸ ἐξόχως τρομερόν. Δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον πλείονα. Ἐβίασα ἐμαυτὸν ὅπως ἐπαναφέρω εἰς τὴν μνήμην μου ἀκόμη ζωηρῶς τὰς βλάβας, ἃς μοι ἐπέφερεν ὁ νεκρὸς ὅτε ἔζη, ἀλλὰ περίεργον! αὕτη εἶχεν ἐξαλειφθῆ. Δὲν ἠδυνάμην ν' ἀναπολήσω τι ἐξ ὅλων, ἅτινα πρὸ ἑνὸς τετάρτου μὲ εἶχον ἐξάψῃ μέχρι παραφορᾶς. Δὲν ἐνόουν ἀπολύτως, πῶς προέβην εἰς αὐτὸν τὸν φόνον.

«Ἔτι ἱστάμην πρὸ τοῦ πτώματος. Ὁ κρότος τῶν μαστιγίων καὶ ὁ τριγμὸς τῶν διὰ τοῦ δάσους διερχομένων φορτηγῶν ἁμαξίων μ' ἐπανέφερεν εἰς ἐμαυτόν. Μόλις τέταρτον λεύγης παρὰ τὴν κυρίαν ὁδὸν ἐγένετο ἡ πρᾶξις. Αὐτομάτως ἐξηφανίσθην βαθέως ἐν τῷ δάσει. Κάθ' ὁδὸν ἐσκέφθην, ὅτι ὁ φονευθεὶς ἔφερεν ἄλλοτε ὡρολόγιον. Εἶχον ἀνάγκην χρημάτων ὅπως φθάσω τὰ ὅρια — καὶ ὅμως μοὶ ἔλειπε τὸ θάρρος νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν θέσιν, ἐν ᾗ ἔκειτο ὁ νεκρός. Ἐκεῖ μ' ἐτρόμαζεν ἡ σκέψις τοῦ διαβόλου καὶ ἡ πανταχοῦ παρουσία τοῦ Θεοῦ. Συνήθροισα ὅλην μου τὴν τόλμην· ἀποφασίσας ν' ἀναλάβω τὸ ἔργον αὐτὸ καὶ καθ' ὅλης τῆς κολάσεως ἐν ἀνάγκῃ, ἐπέστρεψα εἰς τὴν θέσιν μου. Εὗρον ὅ,τι ἤλπισα καὶ ἐν τινι πρασίνῳ χρηματοφυλακίῳ ὀλίγα τινὰ χρήματα ἔτι, περὶ τὸ ἓν τάλληραν. Ἐνῷ δ' ἀκριβῶς ἤθελον νὰ κρύψω ἀμφότερα, ἐκρατήθην αἴφνης καὶ ἀνέβαλον. Δὲν ἦτο ἔξαψις αἰδοῦς οὐδὲ φόβου μὴ μεγεθύνω τὸ ἔγκλημά μου διὰ ληστείας — πεῖσμα ἦτο νομίζω, ἕνεκεν τοῦ ὁποίου ἀπέρριψα ἐκ νέου τὸ ὡρολόγιον, μόνον δὲ τὰ ἡμίσῃ χρήματα ἐκράτησα.

Ἤδη ἔφυγα εἰς τὰ ἔνδον τοῦ δάσους. Ἐγνώριζον ὅτι τοῦτο ἐξετείνετο τέσσαρας γερμανικὰς λεύγας πρὸς βορρᾶν καὶ ἐκεῖ ἅπτεται τῶν συνόρων τῆς χώρας. Μέχρι τῆς μεσημβρίας ἔτρεχον ἀπνευστί. Ἡ ταχύτης τῆς φυγῆς εἶχε καταστρέψῃ τὴν ἀγωνίαν τῆς συνειδήσεώς μου· ἐπανήρχετο ὅμως αὕτη τρομερωτέρα, ὅτε ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐμαραίνοντο αἱ δυνάμεις μου. Μυρίαι φοβεραὶ μορφαὶ παρήρχοντο πρὸ ἐμοῦ καὶ διέσχιζον τὴν καρδίαν μου ὡς κοπτεραὶ μάχαιραι. Ὑπελείπετό μοι δεινὴ ἐκλογὴ μεταξὺ βίου πλήρους ἀπέλπιδος φόβου τοῦ θανάτου καὶ βιαίου φόνου, ἓν δ' ἐκ τῶν δύο τούτων ἔπρεπε νὰ ἐκλέξω. Δὲν εἶχον τὴν τόλμην νὰ φύγω ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου δι' αὐτοκτονίας, ἔτρεμον δὲ πρὸ τῆς ἐλπίδος, νὰ μείνω ἐν αὐτῷ. Ἀπορῶν μεταξὺ τῶν βεβαίων βασάνων τοῦ βίου καὶ τῶν ἀβεβαίων τρόμων

τῆς αἰωνιότητος, ἐξ ἴσου ἀνίκανος νὰ ζήσω καὶ ν' ἀποθάνω, διήγαγον τὴν ἕκτην ὥραν τῆς φυγῆς μου, ὥραν μεστὴν βασάνων, φανταζόμενος ἐκεῖνα, περὶ ὧν δὲν γνωρίζει νὰ διηγηθῇ ζῶν ἄνθρωπος.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ)

Σπ. Π.

ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

Ὅταν θὰ ἔρθῃ ὁ καιρὸς ποῦ ὁ Θεὸς θὰ κρίνῃ
Ὅλους, καὶ ζῶντας καὶ νεκροὺς μὲ μιὰ δικαιοσύνη,
Ποῦ οὔτε τὴν φανέρ'ζονται οἱ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου
Ποῦ δὲν τὴν ἔρω οὔτ' ἐγὼ ἀλλ' οὔτε καὶ σύ, φῶς μου,
Ὅταν θὰ σκύβουν ὅλοι τους 'μπρὸς 'ς τὸ χρυσὸ θρονί του
Καὶ μὲ καρδιόχτυπο θ' ἀκοῦν τὴ θεϊκὴ φωνή του,
Τότε σκληρόκαρδη, θἀρθῶ, 'ς τὸ πλάι σου, κοντά σου
Μαζὶ μὲ σένα νὰ κριθῶ· καὶ σὰν ἐλθ' ἡ σειρά σου
Κ' ἐμπρὸς 'ς τὸ θρόνο τοῦ Θεοῦ σὲ 'δῶ γονατισμένη,
Γονατιστὸς καὶ μὲ καρδιὰ βαρειὰ καὶ πικραμένη
Αὐτὰ τὰ λόγια θὰ τοῦ πῶ:

«Θεέ μου, το γνωρίζω
Τὰ κρίματά μου εἶνε πολλὰ καὶ χάρι δὲν ἐλπίζω,
Ὅμως γιὰ μιὰ σου ἐντολὴ ἔχω τραβήξη τόσα
Ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ σοῦ τὰ 'πῇ ἡ δύστυχή μου γλῶσσα·
Γιατ' ἡ πεντάμορφη αὐτή, ποῦ κάθεται κοντά μου
Στὸν κάτω κόσμο, εἰς τὴ γῆ, ἦταν γειτόνισσά μου
Κ' ἐγὼ ποῦ ἤξερα καλὰ τὴν θεία ἐντολὴ
Τὴν ἀγαποῦσα πιὸ πολὺ ἀκάμα κι' ἀπὸ μένα·
Ἀλλὰ αὐτὴ μὲ πότισε φαρμάκι καὶ χολὴ
Καὶ μοῦ 'κανε τὰ νιάτα μου πικρά, φαρμακωμένα.
Καὶ τώρα, Παντοδύναμε, μιὰ χάρι θὰ ζητήσω
Ἀφοῦ 'ς τὴ γῆ δὲν ἤθελε μαζῆ της γιὰ νὰ ζήσω
Ὅταν θὰ 'μπῶ 'ς τῆς Κόλασις τὴν πιὸ κακὴ μεριὰ
Νὰ μοῦ τὴν δώσῃς σύντροφο καὶ γιὰ παρηγοριά.»

Αὐτὰ θὰ 'πῶ· καὶ ὁ Θεὸς θὰ 'δῇ τὰ βάσανά μου
Καὶ θὰ σὲ βάνῃ ἄπιστη, 'ς τὴ Κόλασι, κοντά μου.

Κ'

Ο ΦΟΒΟΣ

Κόρη, φοβοῦμαι ὁ δύστυχος
Κ' ἐσὺ μὴ μὲ μισῆσῃς,
Ὅπως πολλαῖς μοῦ ἐχύσανε
Φαρμάκι 'ς τὴν καρδιά.

Κ' ἀπὸ μακρυὰ τὴν ὄψι μου
Φοβοῦμαι ν' ἀντικρύσῃς
Καὶ γέρνω εὐθὺς τὸ βλέμμα μου
Γεμᾶτο ἀπελπισιά.

Δὲ θέλω, κόρη ἀσύγκριτη,
Γιὰ μένα νὰ ὑποφέρῃς,
Θέλω 'ς τὸν κόσμο ἀδιάφορη
Κ' ἐμένα νὰ θωρῇς.

Πῶς σ' ἀγαπῶ, πῶς φθείρουμαι
Ἐσὺ κι' ἂν δὲν τὸ ξέρῃς,
Θὰ ξέρω ἐγὼ μονάχος μου
Πῶς δὲ θὰ μὲ μισῇς.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

Ο ΑΡΧΙΛΗΣΤΗΣ

(Διήγημα παλαιᾶς ἐποχῆς)

Τὸ Χάνι

Ἐν ἔτει 18...., ὅτε ἡ λῃστεία ἐμάστιζε τὴν Ἑλλάδα, οὐχὶ μακρὰν τῆς πόλεως Α.., ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ εἰς τὸ μᾶλλον δύσβατον καὶ ἄγριον μέρος αὐτῆς, ἐν τῷ μέσῳ σειρᾶς ὀρέων, ὑπῆρχε παλαιόν τι ***Χάνι***, ἐκ τῶν κοινῶν καθ' ὅλην τὴν χώραν.

Καθ' ἣν ἡμέραν ἄρχεται ἡ παροῦσα διήγησις, εὑρίσκομεν τὸν *Χαντζῆ* Μῆτρον, ἄνδρα ὑψηλοῦ καὶ ἀθλητικοῦ ἐξωτερικοῦ, πρὸ τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου ἱστάμενον καὶ παίζοντα τὴν *φλογέραν*, ἐνῷ πλησίον του ἡ σύζυγός του Ἀγγέλω, χωρικὴ λίαν εὐειδής, πλέκει, τὸ δὲ ἐπταετές των τέκνον κυλίεται ἡμίγυμνον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην χωρικόν τι ᾆσμα ἠκούσθη καὶ εἰς τὴν καμπὴν τῆς ὁδοῦ ἐπεφάνη μειράκιον πρὸς τὸ *Χάνι* διευθυνόμενον.

— Νὰ ὁ Γιάννης! ἀνέκραξεν ὁ Μῆτρος.

Ὁ Γιάννης πλησιάσας ἐμειδίασε πρὸς τὴν μητέρα του, ἠσπάσθη τὸ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τεκνίον καὶ ἐθώπευσε τὸν λείχοντα τὰς χεῖράς του μανδρόσκυλον.

Ὁ Μῆτρος τείνας αὐτῷ τὴν χεῖρα, ὡς εἰς σοβαρὸν ἄνδρα, τὸν ἠρώτησεν.

— Ἔχομε κανένα νέο;

— Ναί; ἀπήντησεν οὗτος.

— Τότε λοιπὸν πᾶμε μέσα, γιατὶ αὐτὸς ὁ διαβολοαέρας σκορπᾶει τὰ λόγια καὶ τὰ πηγαίνει μίλια μακρυά.

Ἀμφότεροι εἰσῆλθον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ὁπόθεν μετά τινα λεπτὰ ἐξῆλθον πάλιν, τοῦ Μήτρου λέγοντος.

— Καλά, καλά, θὰ φροντίσω....

Μετὰ τοῦτο ὁ Μῆτρος στραφεὶς πρὸς τὴν Ἀγγέλω:

— Νὰ σοῦ εἰπῶ, γυναῖκα, προσέθηκε· σήκω γιατὶ ἔχομε δουλειὰ σήμερα. Πρέπει νὰ ἑτοιμάσῃς φαγοπότι, καὶ καλό!

— Τί, περιμένεις κόσμο;

— Ναί, ταξειδιώτας.

— Πολλούς;

— Τρεῖς.

— Τοὺς γνωρίζεις;

— Μοῦ φαίνεται πῶς εἶνε δικασταί.

— Ἄχ πατέρα, εἶπεν ὁ Γιάννης, νὰ 'δῇς τὶ ὤμορφα μουλάρια ὅπου ἔχουν, μ' ἕνα σωρὸ φούνταις χρυσαίς!!

— Καλὸ κελεποῦρι, Ἀγγέλω μου, εἶπεν ὁ Μῆτρος.

— Καὶ γιατί;

— Δὲν καταλαμβάνεις; Ἄνθρωποι ποῦ ταξειδεύουν τόσο πλούσια, θὰ ἔχουν καὶ τὴν τσέπη γεμάτη, καὶ τὸ καϋμένο τὸ *χάνι* θὰ ἰδῇ λίγο *παρᾶ*.

— Ἴσα, ἴσα, τὸ πρωὶ ἔταξα ἕνα κεράκι 'ς τὴν Παναγία, ἂν πάῃ καλὰ ἡ ἡμέρα.

— Αἴ λοιπόν, ἔννοια σου Ἀγγέλω μου· ἢ ἐγὼ θὰ ἔβγω ψεύστης, ἢ ἡ Παναγία θὰ λάβῃ τὸ κεράκι της, καὶ ἴσως ἴσως καὶ μεγάλο κερί.

— Γιὰ ἄκουσε πατέρα, εἶπεν αἴφνης ὁ Γιάννης.

Ὁ Μῆτρος καὶ ἡ Ἀγγέλω ἠκροάσθησαν.

— Ναὶ ἀκούω, εἶπε μετά τινας στιγμὰς ὁ Μῆτρος, τὸ κουδούνισμα τῶν μουλαριῶν· τώρα θὰ εἶνε 'ς τὸ γύρισμα τοῦ βουνοῦ· σὲ λίγη ὥρα θὰ τοὺς ἔχομε ἐδῶ.

Πραγματικῶς μετὰ ἡμίσειαν ὥραν τρεῖς ὁδοιπόροι ἐπὶ ἡμιόνων καθήμενοι ἐπλησίασαν εἰς τὸ *Χάνι*. Δύο ἐκ τούτων προηγοῦντο καὶ ὁ τρίτος ἠκολούθει.

Βήματά τινα πρὶν ἢ σταθῶσιν, ὁ ἕτερος τῶν προπορευομένων ἐπετάχυνε τὸ βῆμα τῆς ἡμιόνου του, καὶ τοιουτοτρόπως εὑρέθη μόνος ὀλίγον ἔμπρός. Οὗτος ἦτο ἀνὴρ πεντηκοντούτης περίπου, μικρὸς τὸ ἀνάστημα καὶ παχύσαρκος, ἔχων φυσιογνωμίαν κοινὴν μὲ μικροσκοπικοὺς ὀφθαλμοὺς λίαν ζωηρούς Ὁ σύντροφός του ἦτο ἀκριβῶς ὁ ἀντίπους του· ὑψηλὸς καὶ ἰσχνός, εἶχεν ὕφος σοβαρὸν καὶ σύννουν. Ὁ τρίτος, ὅστις τοὺς ἠκολούθει, βαναύσου ἐντελῶς ἐξωτερικοῦ, ἦτο κάτωχρος ἐκ τοῦ φόβου, διότι ὁ ἡμιόνός του, λίαν δύστροπος ὤν, ἐποίει συχνὰ ἅλματα, ἅπερ ἦτο ἠναγκασμένος καὶ αὐτὸς ν' ἀκολουθῇ.

Τῶν δύο πρώτων ἡμιόνων σταθεισῶν πρὸ τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου, ὡς ἐξ ἐνστίκτου ἐστάθη καὶ ἡ τρίτη, ἀλλὰ τόσον ἀποτόμως, ὥστε ὁ δυστυχὴς ἀναβάτης ἀπωλέσας τὴν ἰσορροπίαν ἐκυλίσθη χαμαὶ ἐκστομίζων μυρίας ἀράς.

Ὁ Μῆτρος ἀσκεπής πρὸ τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου του καὶ μὲ ὕφος πρόθυμον ἀνέμενε τοὺς ὁδοιπόρους ἀναμασσῶν λέξεις τινὰς ἀβρότητος.

— Ἔλα ὠμορφοῦλά μου, εἶπεν ὁ ζωηρὸς παχύσαρκος ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν Ἀγγέλω, ἑτοίμασέ μας φαγητὸν γιατὶ πεθάναμε 'ς τὴν πεῖνα· βλέπεις κάναμε τόσο δρόμο, καὶ δὲν βαστοῦμε πλέον.

— Καὶ τί ἀγαπᾶτε νὰ σᾶς ἑτοιμάσω; εἶπεν αὕτη.

— Ὅ,τι καλήτερο ἔχεις 'ς τὸ *Χάνι*. Σφάξε κοτόπουλα, πάπιαις, γάλλους. Τηγάνισε αὐγά, φέρε τυρὶ καὶ ὅ,τι ἄλλο ἔχεις. Φρόντισε δὲ καὶ γιὰ καλὸ κρασί.

— Τ' ἀφεντικά θὰ κοιμηθοῦν ἐδῶ ἀπόψε;

— Βέβαια· ποῦ θέλεις νὰ κοιμηθοῦμε; ἐπάνω 'ς τὰ κλαριά;

— Δὲν ἔχω δίκαιον, κύριε Θεμιστοκλῆ; εἶπεν οὗτος ἀποταθεὶς εἰς τὸν ὑψηλὸν σύντροφόν του.

— Πληρέστατα δίκαιον, φίλε κύριε Θρασύβουλε.

— Καὶ σὺ τί λὲς κὺρ Ἀρτέμη; ἐπανέλαβεν ὁμιλῶν πρὸς τὸν ἀκόλουθον.

— Τὶ νὰ σοῦ εἰπῶ, κὺρ ἀνακριτά, εἶπεν οὗτος. Μιά, ὅπου ἐκοπιάσαμε τόσο, θὰ ἦνε ἀνοησία νὰ μὴ ἀναπαυθοῦμε!

Αἱ πληροφορίαι

Τὸ παρατεθὲν γεῦμα ἀξιόλογον κατὰ πάντα, εὐηρέστησε τοὺς τρεῖς ὁδοιπόρους, οἵτινες ἤρχισαν νὰ γεύωνται μετὰ μεγάλης ὀρέξεως. Ἡ Ἀγγέλω προητοίμαζε τὰ φαγητά, ἐνῷ ὁ Μῆτρος τοὺς ὑπηρέτει. Οἱ δύο ἐκ τῶν συνοδοιπόρων, ἤτοι ὁ παχὺς καὶ ὁ ὑψηλὸς ἐκαθέσθησαν εἰς τὴν μίαν ἄκραν τῆς

τραπέζης, ἐνῷ ὁ τρίτος ἐτοποθετήθη ὀλίγον τι μακρότερον. Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ γεύματος λέξις δὲν ἀντηλλάγει μεταξὺ των· ἔτρωγον καὶ ἔπινον, καὶ μόνος ὁ κρότος τῶν κινουμένων σιαγόνων ἠκούετο, ἐπὶ τέλους ὅμως ἀφοῦ συνῆλθον κάπως ἐκ τῆς πείνης ἐλύθη ἡ σιωπή, πρῶτος δὲ ὁ ἀνακριτὴς μετακινήσας τὴν καθέδραν του καὶ πληρώσας οἶνου τὸ ποτήριόν του· ἤρχισε νὰ λέγῃ, ἀποτεινόμενος τῷ ξενοδόχῳ:

— Γιὰ νὰ σοῦ εἰπῶ παλληκάρι μου.

Ὁ ξενοδόχος ἐπλησίασε.

— Χάρισέ μου τ' ὄνομά σου.

— Μῆτρος, ἀφέντη.

— Καλά· θὰ σ' ἐξετάσω κἄτι τι.

— Ἐμένα; Καὶ τί θέλεις νὰ ξέρω 'γώ!

— Μὴ φοβᾶσαι, παιδί μου, κἄτι ἀνακρισι θὰ σοῦ κάνω.

— Μήπως εἶσαι ὁ κὺρ ἀνακριτής;

— Νὰ ποῦ τὸ κατάλαβες. Ἰδοὺ καὶ ὁ συνάδελφός μου, ὁ κύριος Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ κὺρ Ἀρτέμης ὁ γραμματικός μου, προσέθηκε δείξας τοὺς συντρόφους του.

Ὁ Μῆτρος ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ταπεινῶς θέσας τὴν δεξιὰν ἐπὶ τοῦ στήθους.

ᾧ

Πρὸς κατανόησιν τῶν ἐξιστορουμένων, ὀφείλομεν νὰ γνωρίζωμεν, ὅτι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ λῃστεία ἐμάστιζε τὴν Ἑλλάδα, ὁ δὲ ἀρχιλῃστὴς Τάκης μετὰ πολυπληθοῦς συμμορίας ἐλυμαίνετο τὸν τόπον. Οἱ ἁπλοϊκοὶ χωρικοὶ τόσον φόβον εἶχον διὰ τὸν λῃστὴν τοῦτον, ὥστε τῷ ἀπέδιδον καὶ ὑπερφυσικὰς δυνάμεις λέγοντες ἄλλοι μὲν πῶς εἶνε *μαῦρος σὰν τὴν πίσσα*, καὶ ἄλλοι ὅτι εἶνε ὁ *Σατανᾶς*. Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι οὐδεὶς ἠδυνήθη ποτὲ νὰ γνωρίσῃ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του, οὔτε νὰ πληροφορηθῇ τὰ τῆς καταγωγῆς του κτλ. Πλειστάκις οἱ χωρικοὶ ἐνωθέντες ἐξῆλθον πρὸς καταδίωξιν τοῦ τέρατος τούτου, ἀλλὰ καὶ πάντοτε ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι. Φήμη ἐκυκλοφόρει, ὅτι κάποιοι προδόται ὑπῆρχον εἰς τὸ χωρίον.

Ἰδοὺ λοιπὸν εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκοντο τὰ κατὰ τὸν Τάκην, ὅτε ὁ ἀνακριτὴς ἐξήταζε τὸν ξενοδόχον.

— Γιὰ πές μου. Βεβαίως θὰ ἤκουσες νὰ γίνεται λόγος γιὰ τὸν Τάκη.

— Ἄχ ἀφεντικό! ἂν ἤκουσα λέει! παραήκουσα μάλιστα!

— Τί, μήπως σοῦ ἔκλεψε τίποτε;

— Ἂν μοῦ ἔκλεψε! μὲ κατέστρεψε!

— Μὰ πῶς;

— Νὰ, εἶχα πέντ' ἓξ μουλάρια ποῦν' οἰκιαζα 'ς τὸν κόσμο· μοῦ τὰ ἔκλεψεν ὁ κακοῦργος. Ἔπειτα μιὰ ἀγελάδα καὶ κἄτι πρόβατα, καὶ 'ς τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς ἔμαθε καὶ ὁ κόσμος πῶς ὅλο ἐδῶ τριγυρνάει, καὶ δὲν περνᾷ πλέον κάνεις σχεδὸν ἀπ' ἐδῶ.

— Κὺρ Ἀρτέμη, εἶπε σοβαρῶς ὁ ἀνακριτής, φρόνιμον εἶνε νὰ σημειωθοῦν ὅλα αὐτά.

Ἐνῷ ὁ κὺρ Ἀρτέμης ἔγραφε, ὁ Μῆτρος λέγει τῷ ἀνακριτῇ.

— Γιὰ πές μου, ἀφεντικό, γιατὶ τὰ γράφεις ὅλ' αὐτά;

— Τοιαύτην ἐντολὴν ἔχομεν, ἀπήντησεν οὗτος· νὰ περιέλθωμεν ὅλα τὰ χωρία καὶ νὰ συλλέξωμεν πληροφορίας περὶ τῆς συμμορίας τοῦ Τάκη· αὔριον θὰ ὑπάγωμεν ἐπάνω 'ς τὸ βουνὸ γιὰ νὰ ἐξετάσωμεν καὶ ἐκεῖ τοὺς χωρικούς. Ἀλήθεια, ἔχεις νὰ μᾶς δώσῃς κανένα ὁδηγό;

— Ἐγὼ σᾶς πηγαίνω.

— Αἴ, τόσο τὸ καλήτερον. Γιὰ πές μου, βρέθηκες ποτὲ μόνος μὲ τὸν Τάκη;

— Μάλιστα, δυὸ φοραίς.

— Καὶ δὲν σὲ πείραξε;

— Τὶ νὰ μὲ πειράξῃ. Μήπως δὲν ξέρει πῶς εἶμαι πτωχός;

— Πῶς σοῦ φάνηκε τὸ ἐξωτερικόν του;

— Νὰ σε χαρῶ, δέν τον παρατήρησα.

— Μὰ γιὰ θυμήσου· κοντός, ψηλὸς εἶνε;

— Σᾶν κοντός.

— Καὶ τὸ πρόσωπόν του;

— Μοῦ φάνηκε μαῦρο σᾶν τὸ κάρβουνο.

— Ἦτο μόνος ὅταν τὸν εἶδες;

— Κατάμονος.

— Εἶχες τὸ ὅπλον σου;

— Μάλιστα.

— Λοιπόν, ἀνόητε, πῶς δὲν σοῦ 'κοψε τὸ κεφάλι νὰ το ἀδειάσῃς, ἐπάνω του. Ἀφίνω ποῦ θὰ γλύτωνες τὸν κόσμο ἀπὸ μιὰ λέρα, θὰ ἔπερνες καὶ σὺ χιλίας δραχμὰς ἀμοιβὴ γιὰ τὸ κεφάλι του!

— Παναγιὰ βοήθα! Ἐγὼ νὰ κτυπήσω τὸν Τάκη! Ἀμ ἔσωνε νὰ κάνω πῶς τὸν σημαδεύω, γιὰ νὰ μὲ πετάξῃ χωρὶς νὰ το νοιώσω κάτω ἀπ' τὸν κρημνό! Εἶν' ὁ διάβολος μὰ τὴν ἀλήθεια.

Οἱ τρεῖς συνοδοιπόροι ἐμειδίασαν περιφρονητικῶς.

— Βρέ ἀνόητε, εἶπεν ὁ ἀνακριτής, ἂν ἦτο ὁ διάβολος, δὲν θὰ εἶχε ἀνάγκην νὰ γδύνῃ τὸν κόσμο γιὰ νὰ ζῇ! Αὐτὸς ἔχει ὅσα θέλει!

Ἀλλ' ὁ συλλογισμὸς οὗτος δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψει ὑπὸ τοῦ ξενοδόχου, ὅστις ἐξηκολούθησε προθετῶν:

— Τοῦτο μόνον σᾶς λέω, ὅτι ἂν γλυτώσετε τὸν τόπον ἀπὸ τὰ χέρια αὐτοῦ τοῦ κακούργου, τὸ ὄνομά σας θὰ το εὐλογοῦν χιλιάδες κόσμος.

Ἡ παγίς

Μετὰ τὰς συλλεχθείσας πληροφορίας ἐξῆλθον οἱ τρεῖς σύντροφοι καὶ ἐβημάτιζον πρὸ τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ Μῆτρος μείνας μόνος ἔθεσε τοὺς δύο δακτύλους ἐντὸς τοῦ στόματός του καὶ ἐξέβαλεν ὀξὺν συριγμόν· παρευθὺς παρουσιάσθη ὁ Γιάννης, μεθ' οὗ ἀντήλλαξε λέξεις τινάς. Μετὰ τοῦτο μετέβη πρὸς συνάντησιν τῶν ξένων.

Ὁ ἥλιος εἶχε δύσει, σκότος δ' ἐκάλυπτε τὴν γῆν, ὅτε ὁ ξενοδόχος, ὅστις συνδιελέγετο μετὰ τοῦ ἀνακριτοῦ ἔμεινεν αἴφνης ἄφωνος προσηλῶν τὰ βλέμματα πρὸς ὡρισμένον σημεῖον, ἔνθα ἐπί τινος ἀποκρήμνου βράχου ἐφαίνετο ἡ σκιὰ ἀνθρώπου. Οὗτος ὑψηλοῦ ἀναστήματος, ἵστατο ὄρθιος ἐπακουμβῶν ἐπὶ τῆς κάννης τοῦ ὅπλου του.

— Νά τος, νά τος! ἀνέκραξεν ὁ Μῆτρος.

— Ποῖος; ἠρώτησαν καὶ οἱ τρεῖς περίφοβοι.

— Αὐτός, ὁ Τάκης!

— Μὰ ποῦ;

— Νά, ἐκεῖ πέρα· καὶ ὁ Μῆτρος ἐδείκνυε διὰ τοῦ δακτύλου τὴν διεύθυνσιν.

— Μὰ εἶσαι βέβαιος;

— Βεβαιότατος.

— Πῶς τὸν ἐκατάλαβες;

— Ἀπ' τὸ ἀνάστημά του καὶ ἀπὸ τὴν στάσι ποῦ πέρνει, ὅταν κρατᾷ τὸ τουφέκι του. Ἔπειτα συχνὰ παρουσιάζεται ς' τὸ ἴδιο μέρος.

— Κὺρ Ἀρτέμη, εἶπεν ὁ ἀνακριτής, πάρε τὴν πένα σου καὶ γράφε: «Ταύτην τὴν στιγμὴν ὥρα 8 μ. μ. εἴδομεν τὸν ἀρχιλῃστὴν Τάκην ἱστάμενον ἐπὶ τῆς κορυφῆς βράχου τινος».

Μετά τινας στιγμὰς ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ τουφέκι του εἶχεν ἐξαφανισθῆ, τοῦ ξενοδόχου ψιθυρίζοντος.

— Δόξα σοι ὁ Θεός ὅπου ἔφυγεν: Ἀπὸ μακρυὰ ἢ ἀπὸ κοντά, ὅταν τὸν βλέπω ἀνατριχίλα μὲ πιάνει...

— Αἴ, τὶ λὲς κὺρ Μῆτρο· φαντάσου τὴν ἡμέρα, ὅπου θὰ τον πιάσω τὸν κακοῦργο καὶ θὰ τον πάω δεμένο χεροπόδαρα μέσ' 'ς τὴν πόλι! εἶπεν ὁ ἀνακριτής.

— Ναὶ ἀφεντικό. Ἀπ' τὸ στόμα σου καὶ 'ς τοῦ Θεοῦ, τ' αὐτί.

ᾧ

Τὴν ἐπαύριον, ἐγερθέντες λίαν πρωὶ οἱ δικαστικοὶ ὑπάλληλοι, μετὰ καλὸν πρόγευμα, ἐξεκίνησαν ὁδηγὸν ἔχοντες τὸν Μῆτρον. Εἶχον ἀπομακρυνθῆ βήματά τινα τοῦ *Χαγίου*, ὅτε ὁ *Ἀράπης*, τὸ σκυλὶ τοῦ Μήτρου, ἤρχισε νὰ ὑλακτῇ εὐθύμως καὶ σείων τὴν οὐρά του ν' ἀτενίζῃ τὸν κύριόν του. Ὁ Μῆτρος τὸν ἀπώθησε.

— Γιατὶ διώχνεις τὸ σκυλί; ἠρώτησεν ὁ ἀνακριτής.

— Γιὰ νὰ φυλάῃ τὸ σπίτι, ἐνῷ ἐγὼ λείπω, ἀπήντησεν ὁ ξενοδόχος· στραφεὶς δὲ πρὸς τὸ *Χάνι*: Ἀγγέλω, αἴ Ἀγγέλω! ἐφώναξε, πάρε τὸν Ἀράπη μέσα.

Αἱ πληροφορίαι, ἃς συνέλεξαν ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ποιμένων, δὲν ἦσαν λίαν οὐσιώδεις. Ἕκαστος ὡμίλει περὶ τοῦ ἀρχιλῃστοῦ μετά τινος δέους, καὶ οὐδεὶς ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ δώσῃ ἀκριβῆ πληροφορίαν περὶ τῆς διαμονῆς του. Ὁ ἀνακριτὴς ἦτο ἀπηλπισμένος, ὅτε ὁ Μῆτρος τὸν ἐνεθάρρυνε λέγων:

— Θὰ σᾶς πάω, 'ς τὴν καλύβα ἑνὸς χωρικοῦ, ποῦ τὸν ἐλῄστεψε πρὸ ὀλίγου καιροῦ ὁ Τάκης· αὐτὸς ἴσως ξέρει περισσότερα. Ἀλλὰ πρέπει ν' ἀφίσωμε τὸν δρόμο καὶ νὰ πάρωμε τὸ μονοπάτι γιὰ νὰ φθάσωμε γρήγορα.

Οὕτως εἰσῆλθον εἰς ἀτραπόν τινα, τόσον ἀπότομον καὶ βραχώδη, ὥστε ἔπρεπεν, ἄλλοτε μὲν ν' ἀνέρχωνται ὅπως φθάσωσιν εἰς ἀπόκρημνα ὑψώματα καὶ ἄλλοτε νὰ κατέρχωνται διὰ μερῶν, ἔνθα ἤρκει ἡ ἐκτόπισις λίθου τινός, ἵνα κατακρημνισθῶσιν εἰς τὸ χαῖνον ὑπὸ τοὺς πόδας των βάραθρον.

Ἐκ τοῦ μετώπου τοῦ ἀνακριτοῦ ἔρρεεν ὁ ἱδρὼς ἀφθόνως, ἐνῷ τοῦ συναδέλφου του τὸ πρόσωπον συνωφρυοῦτο· ὡς πρὸς τὸν κὺρ Ἀρτέμην οὗτος παρεπονεῖτο, ὅτι τὸ *φαγητὸν ἐκάθισε 'ς τὸ στομάχι του*. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ Μῆτρος ἔλεγε:

— Νά, καὶ φθάσαμε!

Ἀλλ' εὐνόητον, ὅτι ἡ ἐπιφώνησις αὕτη

μόνον πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν ὁδοιπόρων ἐγένετο. Μέγας ἀετός, ἐπὶ τῆς κορυφῆς δένδρου καθήμενος, ἐπὶ τῇ προσεγγίσει των ἀπέπτη, ὁ δὲ Μῆτρος σκοπεύσας τὸν ἔρριψε χαμαί. Ὁ ἐπιτήδειος σκοπευτὴς πλησιάσας ἔλαβεν αὐτὸν καὶ ἔδειξε εἰς τοὺς συνοδοιπόρους, ὅτι ἡ σφαῖρα εἶχε θραύση τὴν κεφαλήν.

— Γειά σου παλληκαρᾶ μου, εἶπεν ὁ ἀνακριτής. Ἂν 'ς τὴν θέσι τοῦ ἀετοῦ ἦταν ὁ Τάκης δὲν θὰ εἴχαμε ἀνάγκη νὰ ὁδοιπορήσωμεν περισσότερον. Αἱ δὲν ξαναγεμίζεις τὸ ὅπλον σου ;

— Τώρα ἀμέσως, εἶπεν ὁ Μῆτρος· ἀλλ' ἐρευνήσας τὰ θυλάκιά του,—ὦ διάβολε ἀνέκραξεν, ἐλησμόνησα νὰ πάρω μπαρούτι μαζῆ μου.

Ἐξηκολούθησαν ἐν τούτοις τὴν πορείαν, ὅτε μετά τινα λεπτὰ ἔφθασαν εἰς μέρος, ἔνθα ἐσχηματίζετο εἶδος ὀροπεδίου κυκλουμένου ὑπὸ ὑψηλῶν δένδρων.

Αἴφνης ὀξὺς συριγμὸς ἠκούσθη, καὶ διὰ μιᾶς δέκα ἕως δώδεκα ἄνδρες ἐξελθόντες ὄπισθεν τῶν δένδρων, περιεκύκλωσαν τοὺς ὁδοιπόρους.

— Κάνεις ἂς μὴ σαλέψῃ, εἶπεν εἰς τῶν ἀγνώστων. Μὴν ἔχετε φόβο, δὲν θὰ σᾶς πειράξωμε.

Μόνον ὁ Μῆτρος προσεπάθησε νὰ διαφύγῃ, διὸ καὶ ἐδέθη ὑπὸ τῶν ἀγνώστων· τοὺς λοιποὺς, οἵτινες ἐφάνησαν μᾶλλον πειθήνιοι ἔδεσαν μόνον τοὺς ὀφθαλμούς, οὕτω πῶς δὲ ἐξεκίνησαν, τοῦ ἀρχηγοῦ δόντος τὸ σημεῖον.

Μετὰ κοπιώδη πορείαν οἱ λῃσταὶ στάντες ἔλυσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ξένων, οἵτινες ἠδυνήθησαν οὕτω νὰ παρατηρήσωσιν, ὅτι εὑρίσκοντο ἐντὸς μεγάλου σπηλαίου λίαν καθαροῦ καὶ καλῶς νυπρεπισμένου. Τότε ὁ ἀνακριτὴς ἠρώτησε μετὰ φόβου.

— Ποῦ εἴμεθα, καὶ τί ζητεῖτε ἀπὸ ἡμᾶς ;

Ὁ ὡς ἀρχηγὸς ἐκλαμβανόμενος ἀπήντησεν.

— Εἶσθε 'ς τὰ χέρια τοῦ Τάκη, τὸν ὁποῖον νομίσατε πῶς θὰ πιάνατε τόσον εὔκολα καὶ ἐπήρατε καὶ τὸν Μῆτρο γιὰ ὁδηγό· ὡς βλέπετε, πέσατε 'ς τὴν φωλιὰ τοῦ λύκου χωρὶς νὰ το νοιώσητε.

— Τί, μήπως πρόκειται νὰ μᾶς φονεύσητε; εἶπεν ὁ ἀνακριτής, οὗτινος τὸ πρόσωπον ἀπὸ ἐρυθρὸν ἔγεινε κατακίτρινον.

— Δὲν ξεύρω, ἀπήντησεν ὁ λῃστής.

—Μὲ συγχωρεῖτε, προσέθηκεν ὁ ἀνακριτής, μὲ τὸν παλληκαρᾶ μας τὸν καπετὰν Τάκη, ποῦ τὸν λένε ὅλα τὰ τραγούδια, ἔχομεν τὴν εὐτυχία νὰ μιλοῦμε ;

— Ὄχι, ἀπήντησε μειδιῶν ὁ λῃστής, ἀλλὰ σᾶς ἀκούει.

Ὁ Μῆτρος δὲν ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ κλαίῃ ὡς παιδίον, ἐπικαλούμενος ἔλεος.

—Λοιπόν, ἐπανέλαβεν ὁ ἀνακριτής, ποῖοι εἶνε οἱ σκοποὶ τοῦ καπετὰν Τάκη ;

— Τώρα θὰ το μάθετε.

Τὸ βαλάντιον ἢ τὴν ζωὴν

— Ὁ καλός μας καπετάνιος, ὡς τὸν ὀνομάζεις σύ, ἐνανέλαβεν ὁ λῃστής, ποτὲ δὲν *ξεπάστρεψεν* αἰχμάλωτον χωρὶς αἰτίας, καὶ δὲν πιστεύω νὰ ἔχῃ συμφέρον 'ς τὸν θάνατόν σας.

Ὁ ἀνακριτὴς καὶ οἱ σύντροφοί του ἀνεπνευσαν.

— Ἐκτὸς ἐὰν σεῖς μόνοι σας, μᾶς φέρετε 'ς αὐτὸ τὸ σημεῖον μὲ τὸν τρόπον σας.

— Πῶς μὲ τὸν τρόπον μας; τί θέλεις νὰ πῇς ;

— Ἂν καθένας ἀπὸ σᾶς μετρήσῃ χιλίας λίρας.... μοῦ φαίνεται πῶς κοστίζει περισσότερο τὸ κορμί σας· γι' αὐτὸ τὸ παληόσκυλο τὸ Μῆτρο πέρνομε μόνο ἑκατὸ τάλλαρα.

— Δυστυχία μας! Τρεῖς χιλιάδας λίρας! Αὐτὸ εἶνε φοβερό, ἀνέκραξεν ὁ ἀνακριτής.

— Ἂμ τί εἶνε γιὰ τ' ἀρχοντικά σας· αὐτὰ τὰ χρήματα! Ἀκοῦστε ποῦ σᾶς λέω. Κάμετε ὅπως ὅπως νὰ πληρώσετε, ἂν θέλετε νὰ βγῆτε ζωντανοὶ ἀπὸ 'δῶ μεσα.

— Καλά, εἶπεν ὁ ἀνακριτής, ἀφήσατέ μας λοιπὸν ν' ἀναχωρήσωμεν ὅπως σᾶς φέρωμε τὸ ποσόν.

Ὁ λῃστὴς ἐμειδίασεν εἰρωνικῶς καὶ εἶπε :

— Τί λές, κὺρ δικαστά, δὲν ξέρομε τάχατες πῶς μιὰ φορὰ φεύγοντες δὲν θὰ ξαναγυρίσητε.

— Ἔχετε τὸν λόγο τῆς τιμῆς μας.

— Λόγον τιμῆς δικαστῶν ! Ἂς πάῃ νὰ χαθῇ !!

Εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ λῃστοῦ ὅλη ἡ συμμορία ἤρχισε νὰ γελᾷ.

— Ἔπειτα, προσέθηκεν ὁ λῃστής, κρατάει κάνεις ὑπόσχεσι μὲ λῃστάς ;

— Ἂμ πῶς νὰ κάνωμε λοιπόν ;

— Εὔκολο πρᾶγμα. Ὁ Κύριος ἀπ' ἐδῶ, καὶ ἔδειξε τὸν γραφέα, ἔχει μαζῆ του πένα καὶ καλαμάρι· ἂς γράψῃ λοιπὸν κάτι λογάκια ποῦ θὰ τοῦ 'πῶ καὶ ὅλα διορθόνονται.

— Γράψε, εἶπεν ὁ ἀνακριτής.

Καὶ ὁ λῃστὴς ἤρχισε νὰ ὑπαγορεύῃ :

»Οἱ ὑπογεγραμμένοι παρακαλοῦμεν τὰς »οἰκογενείας μας, τοὺς συγγενεῖς μας καὶ φί»λους μὲ πᾶσαν θυσίαν νὰ συνάξωσι τὸ πο»σὸν τῶν τριῶν χιλ. λιρῶν ἄνευ ἀναβολῆς, »καὶ νὰ τὸ ἐπιδώσωσιν εἰς τὸν κομιστὴν τῆς »παρούσης, ἄλλως μετὰ τρεῖς ἡμέρας δὲν »θὰ ὑπάρχωμεν μεταξὺ τῶν ζώντων. Θρα»σύβουλος Π... Θεμιστοκλῆς Ο.... Ἀρτέ»μης Κ... »

— Μίαν στιγμήν, ἐφώναξεν ὁ Μῆτρος. Ἀφεντικό μου, πῶς θὰ πληρώσω ἐγὼ ποῦ δὲν ἔχω πεντάρα; Ὅλο τὸ σπιτικό μου δὲν ἀξίζει ἑκατὸ τάλληρα!

— Αὐτὸ δὲν μᾶς νοιάζει, εἶπεν ὁ λῃστής· ἢ θὰ πληρώσῃς ἢ θὰ σὲ κρεμάσωμε.

— Καλά· ἀλλ' ἂν μὲ πιάσατε αἰχμάλωτο, μὲ πιάσατε γιατὶ ἔδειξα τὸν δρόμο 'ς τοὺς κυρίους. Πρέπει λοιπὸν γι' αὐτὸ καὶ νὰ πληρώσω ;

— Μοῦ φαίνεται πῶς ἔχει δίκαιον, εἶπεν ὁ λῃστής· καὶ ἀποταθεὶς πρὸς τὸν Ἀρτέμην, προσέθηκε.

— Πάρ' τὴν πένα καὶ γράφε :

» Ἀπὸ τὰς τρεῖς χιλ. λίρας καλὸν θὰ εἶνε »νὰ προστεθοῦν καὶ ἑκατὸ τάλληρα ἀκόμη».

— Δὲν ὑπογράφω ! ἀνέκραξεν ὁ ἀνακριτής.

— Βρὲ παιδιὰ ἑτοιμάσατε τὰ σπαθιά σας, εἶπεν ὁ λῃστής, γιατὶ τὰ ἀφεντικὰ θέλουν νὰ τὰ δοκιμάσουν.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἔφερον τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα καὶ ὁ ἀνακριτὴς ὑπέγραψεν ὡς καὶ οἱ δύο ἄλλοι.

— Τώρα προσέθηκεν ὁ λῃστὴς νὰ τὶ θὰ γείνῃ. Θὰ δέσωμε τὰ μάτια τοῦ Μήτρου καὶ τοῦ κὺρ Ἀρτέμη, θὰ τοὺς πᾶμε ὡς ἐκεῖ ποῦ σᾶς πιάσαμε καὶ ἀπ' ἐκεῖ θὰ τρέξουν 'ς τὴν πόλιν γιὰ τὸν παρᾶ. Ἔχουν προθεσμία τρεῖς μέραις γιὰ νὰ γυρίσουν. Θὰ μᾶς εὕρουν 'ς τὸ ἴδιο μέρος, ὅπου θὰ μᾶς μετρήσουν τὰ χρήματα καὶ θὰ σᾶς ἀφήσωμεν ἐλευθέρους. Ἔχετε τὸν νοῦν σας ὅμως μὴ ζητήσετε νὰ γυρίσετε μὲ συντροφιά, γιατὶ μόλις ἰδοῦμε ἀπὸ μακρυὰ κάνένα τουφέκι, δύο βόλια θὰ πᾶν νὰ κονέψουν μέσ' 'ς τὰ μυαλὰ τῶν δικαστῶν καὶ σεῖς δὲν θὰ μᾶς ξεφύγετε. Λοιπὸν προσοχή !

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Μήτρου καὶ τοῦ κὺρ Ἀρτέμη ἐδέθησαν, ὡδηγήθησαν δὲ οὗτοι μέχρι τοῦ θλιβεροῦ ἐκείνου μέρους, ὅπου εἶχε πέσῃ ὁ ἀπαίσιος πυροβολισμός, ὅστις καὶ εἰδοποίησε τοὺς λῃστάς.

Λέγουν ὅτι ὁ φόβος δίδει πτερά.

Πράγματι· οἱ ἀπεσταλμένοι ἔφθασαν εἰς τὸ *Χάνι* ἔλαβον ἡμιόνους, μετέβησαν εἰς τὴν πόλιν καὶ τὴν ἐπαύριον οἱ αἰχμάλωτοι ἀντηλάσσοντο ἀντὶ τοῦ ὁρισθέντος ποσοῦ.

— Διάβολε ! ἀνέκραζεν ὁ ἀνακριτής, δὲν θὰ ἡσυχάσω ἂν δὲν κρεμάσω ὅλην τὴν συμμορίαν.

— Εἶμαι σύμφωνος, προσέθηκεν ὁ Μῆτρος.

Διπλοῦν πρόσωπον

Κατὰ τὸν χρόνον τῆς αἰχμαλωσίας των, ὁ ἀνακριτὴς καὶ ὁ σύντροφός του, καίτοι εὑρισκόμενοι ὑπὸ αὐστηρὰν ἐπιτήρησιν, ἐν τούτοις δὲν ἔσχον λόγους ὅπως παραπονεθῶσι διὰ τὸν τρόπον τῶν λῃστῶν, καθόσον οὗτοι οὐ μόνον δὲν ἐστέρουν αὐτοὺς πράγματός τινος, ἀλλὰ καὶ τοὺς περιεποιοῦντο λίαν, φροντίζοντες ν' ἀποφεύγωσι πᾶσαν ἀπειλητικὴν ἢ προσβλητικὴν κατ' αὐτῶν φράσιν. Ἐν τούτοις οὐδέποτε ἠδυνήθησαν νὰ ἴδωσι τὸν ἀρχιλῃστήν, τὸν περιβόητον αὐτὸν Τάκην, ὅστις κατὰ τὸ λέγειν πάντων εἶχε φοβερὸν καὶ μέλαν ὡς πίσσαν τὸ πρόσωπον. Ἐκτὸς τούτου δὲν ἠδύναντο νὰ το *χωνεύσωσιν*, αὐτοὶ δικασταί, μεταβάντες πρὸς συλλογὴν ἐνοχοποιητικῶν ἀποδείξεων διὰ τὸν Τάκην, νὰ συλληφθῶσι παρ' αὐτοῦ καὶ ν' ἀποτίσωσι τόσα λίτρα· ἡ φιλοτιμία των ἐξανίστατο. Ὁλονὲν περὶ τούτων συνωμίλουν καὶ ἐσκέπτοντο νύκτα καὶ ἡμέραν.

Οὕτως ἐσπέραν τινα, μόλις 8 ἡμέρας μετὰ τὴν ἀπολύτρωσίν των ἀφίχθησαν εἰς τὸ γνωστὸν *Χάνι* τοῦ Μήτρου, ὁ ἀνακριτής, ὁ σύντροφός του καὶ ὁ κὺρ Ἀρτέμης· ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην δὲν ἦσαν μόνοι. Ὁλόκληρον στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα ἐκ τριάκοντα στρατιωτῶν μεθ' ἑνὸς ἀξιωματικοῦ τοὺς ἠκολούθει. Ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατιωτῶν ἦτο ἐπαρκής, ἀφοῦ ὁ Τάκης μόλις εἶχε 14 ἕως 15 συντρόφους, καθὼς ἠδυνήθη νὰ ὑπολογίσῃ ὁ ἀνακριτὴς κατὰ τὸν χρόνον τῆς αἰχμαλωσίας του.

Δύο ὧρας μετὰ τὴν ἄφιξιν τούτων, ἔφθασαν εἰς τὸ *Χάνι* καὶ δύο ὁδοιπόροι, οἵτινες εἶχον λῃστευθῆ ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος ἀπὸ συντρόφους τοῦ Τάκη.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, εἶπεν ὁ ξενοδόχος, ὁ Θεὸς νὰ σᾶς πολυχρονάῃ γιὰ τὸ καλὸ ὅπου θὰ κάνετε 'ς αὐτὸ τὸν τόπο, ἂν πιάσετε αὐτὸν τὸν ἀθεόφοβο τὸν Τάκη. Γιὰ νὰ σοῦ εἰπῶ, κὺρ ἀνακριτά, προσέθηκεν· ἔχω 'ς τὸ βάθος τοῦ *Χανιοῦ* ἕνα ὑπόγειο ποῦ εἶνε σὰν ἐξεπίτηδες γιὰ φυλακή! Ἔλα νὰ ἰδῇς καὶ πιστεύω νὰ εὐχαριστηθῇς.

Τὸν ὡδήγησεν εἰς τὸ ὑπόγειον, λελαξευμένον ἐπὶ τοῦ βράχου, καὶ ἄνευ ἄλλης τινος ἐξόδου ἐκτὸς τῆς θύρας, στερεῶς καὶ δι' ἀσφαλῶν κλείθρων ἔξωθεν ἀσφαλιζομένης.

— Γειά σου, μωρὲ Μῆτρο, εἶπεν ὁ ἀνακριτής, καλήτερο δὲν μπορούσαμε νὰ βροῦμε· φθάνει μόνον νὰ πιάσωμε τὸν λῃστήν. Νὰ ἰδοῦμε αὔριον, εἶπε, τρίβων τὰς χεῖράς του.

Μίαν ὥραν μετὰ τὸ δεῖπνον, ἐνῷ ἤρχιζε τὸ σκότος, λιθάριόν τι, ριφθὲν ἄγνωστον πόθεν, ἦλθε καὶ ἔπεσε πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ ἀνακριτοῦ. Τὸ λιθάριον περιεκαλύπτετο ὑπό τινος χαρτίου. Ὁ ἀνακριτὴς τὸ ἐξεδίπλωσε καὶ ἀνέγνω τ' ἀκόλουθα :

«Αὐτὴν τὴν φοράν, κὺρ δικασταί, δὲν θὰ μοῦ γλυτώσετε· θὰ *ξεπαστρευθῆτε* ἀφεύκτως».

ΤΑΚΗΣ

Ὁ ἀνακριτὴς ἔμεινε μὲ ἀνοικτὸν τὸ στόμα, ὁ συνάδελφός του ἔγεινεν ἀπὸ κόκκινος κίτρινος καὶ ἀπὸ κίτρινος πράσινος, ὁ δὲ κὺρ Ἀρτέμης ἤρχισε νὰ τρέμῃ ὡσὰν τὸ φύλλον.

Οἱ στρατιῶται κατεσκήνωσαν ἔξωθεν τοῦ ξενοδοχείου, ἀφοῦ ἐξησφάλισαν τὰ ὅπλα των μέσα εἰς τὴν αὔθουσαν, ὅπως μὴ ὑποστῶσι βλάβην ἐκ τῆς ὑγρασίας.

ᾧ

Τὴν ἐπαύριον λίαν πρωὶ ἤρχισαν τὴν ἀνίχνευσιν ἐντὸς τοῦ δάσους καὶ εἰς τὰ μᾶλλον ἀπρόσιτα μέρη, ἀλλ' οὔτε τοὺς λῃστὰς ἠδυνήθησαν ν' ἀνακαλύψωσιν, οὔτε τὸ σπήλαιον, ὅπου εἶχον καθειρχθῆ. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐστάθησαν ὅπως λάβωσιν ὀλίγην τροφήν. Ὡς μέρος ἐξελέγη ἀκριβῶς τὸ ὀροπέδιον, ὅπου εἶχον συλληφθῆ παρὰ τῶν λῃστῶν.

Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ἐλήφθησαν ὅλαι αἱ ἀναγκαῖαι προφυλάξεις. Ἕκαστος εἶχε τὸ ὅπλον πλησίον του, οἱ δὲ σκοποὶ ἐπηγρύπνουν ἐπὶ τῆς ἡσυχίας τῶν συντρόφων των.

Ἐν τούτοις, μετά τινα ὥραν, ὡς φαντάσματα ἐφάνησαν ὄπισθεν τῶν κορμῶν τῶν δένδρων οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Τάκη, ὡς καὶ ὁ ἴδιος, εὐκολογνώριστος ἀπὸ τὴν μαύρην φυσιογνωμίαν του.

Οἱ στρατιῶται ἔλαβον τὰ ὅπλα των.

— Παραδοθῆτε, ἔκραξεν ὁ Τάκης μὲ ἤρεμον φωνήν. Παραδώσατε τοὺς δικαστὰς καὶ οὔτε τρίχα ἀπὸ τὸ κεφάλι σας δὲν θὰ πειραχθῇ.

— Πῦρ ! ἀνέκραξεν ὁ ἀξιωματικός.

Τριάκοντα ὅπλα ἐξεκενώθησαν ταυτοχρόνως.

Οὐδεὶς ἐκ τῶν λῃστῶν ἔπεσεν.

Ὁ ἀρχιλῃστὴς ἔμεινεν ὄρθιος, ἔχων τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τὸ ὕφος περιφρονητικόν.

— Πῦρ ! διέταξε καὶ αὐτός.

Δέκα καὶ τέσσαρες στρατιῶται ἔπεσαν.

Οἱ λοιποὶ ἀποδώσαντες τοῦτο εἰς μαγείαν, ἦσαν ἕτοιμοι νὰ τραπῶσιν εἰς φυγήν, ὅτε αἴφνης ἡ σκηνὴ ἤλλαξεν. Ὁ ἀνακριτὴς ἔξέβαλεν ἐκ τοῦ θυλακίου του μακρὸν πιστόλιον, ὅπερ εἶχε κρύψῃ.

— Θὰ ἰδοῦμε ἂν εἶν' ὁ διάβολος, ἐψιθύρισε, καὶ ἐξεκένωσε τοῦτο κατὰ τοῦ Τάκη.

Ὁ λῃστὴς ἐκλονίσθη δίς καὶ κατέπεσεν ἀναίσθητος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ἡ σφαῖρα εἶχε διαπεράσῃ τὸν ὦμόν του.

Οἱ λῃσταὶ νομίσαντες αὐτὸν νεκρὸν ἐτράπησαν εἰς φυγήν.

— Μὴ χάνωμεν καιρόν, ἀνέκραξεν ὁ ἀνακριτής. Ἂς λάβωμεν τὸ σῶμα τοῦ ἀθλίου τούτου καὶ ἂς τὸ μεταφέρωμεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, διότι ἠμπορεῖ ν' ἀναστηθῇ. Εἴχε τὸν διάβολον μέσα του, ἀλλ' οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ τον προστατεύσῃ ἀπὸ τὸ ἁγιασμένο βόλι ὅπου εἶχα 'ς τὸ πιστόλι μου.

ᾧ

Ἦτο σχεδὸν νύξ, ὅτε τὸ καταχερματισθὲν ἀλλὰ νικηφόρον σῶμα ἔφθασεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Κατὰ τὴν πορείαν ὁ ἀρχιλῃστὴς εἶχεν ἀναλάβῃ τὰς αἰσθήσεις του. Ὁ ἀνακριτὴς ἐπειράθη νὰ τον ἐξετάσῃ, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τῷ ἐκβάλωσι λέξιν, διὸ καὶ ἀνέβαλεν διὰ τὴν ἐπαύριον τὴν ἐξέτασιν κλείσαντες αὐτὸν εἰς τὸ σκοτεινὸν ὑπόγειον δωμάτιον καὶ τοποθετήσαντες καὶ ἓξ ἄνδρας ὡς φρουρὰν εἰς τὴν θύραν.

Ὁ ἀνακριτὴς ἐζήτησε τὸν ξενοδόχον, ἀλλ' οὗτος κατὰ τὰς πληροφορίας τῆς Ἀγγέλως ἀπῆν, προτιθέμενος νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ *Χάνι* λίαν ἀργά.

Τὴν ἐπαύριον ἤνοιξαν τὴν φυλακήν, ἀλλ' ὁ ἀρχιλῃστὴς εἶχεν ἀναληφθῆ !! Ἐν τούτοις οἱ σκοποὶ ἦσαν εἰς τὰς θέσεις των ! Συνάμα ἡ Ἀγγέλω καὶ τὰ παιδιὰ δὲν ἦσαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον !

Πάντα ταῦτα ἐφάνησαν περίεργα. Ὁ ἀνακριτὴς ἦτο μανιώδης ἀπὸ τὴν ὀργήν του.

Ἀλλ' οἱ *καϋμοί* του ὀλίγον διήρκεσαν· τὴν ἐπομένην νύκτα διὰ χειρὸς ἀγνώστου τὸ *Χάνι* ἐπυροπολεῖτο καὶ ἡ στέγη πίπτουσα ἔθαπτεν ὑπ' αὐτὴν τοὺς τρεῖς ὑπαλλήλους.

Ὅσον διὰ τὸν Τάκην ἢ τὸν Μῆτρον, διότι οἱ ἀναγνῶσται ἠννόησαν τὴν ταὐτότητα τῶν δύο τούτων προσώπων, ἐξηκολούθησε τὸν λῃστρικὸν βίον καὶ ἐμεγέθυνεν ἀκόμη τὴν τρομεράν του φήμην.

Ἐφονεύθη δὲ μετὰ δέκα ἔτη, συμπλακεὶς μετά τινος μεταβατικοῦ ἀποσπάσματος.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Θ. Γ.

VICTOR CHERBULIEZ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΠΕΠΙΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

(Συνέχεια)

Τὴν ἐπαύριον μετὰ μεσημβρίαν ὁ κόμης δὲ Πεννεβίλ μετέβη εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον *Γιβδὸν* ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ συναντήσῃ τὸν θεῖόν του ἀλλ' ἀπέτυχεν. Ὡς ἐκ τούτου ἠρκέσθη νὰ τῷ ἀφήσῃ τὸ ἐπισκεπτήριόν του, δι' οὗ τῷ ἐξέφραζε μὲν θλῖψιν, διότι δέν τον εἶδεν, τῷ ἐγνωστοποίει δέ, ὅτι ἡ κ. Βερὲτς καὶ ἡ θυγάτηρ της τὸν προσεκάλουν νὰ προγευματίσῃ μετ' αὐτῶν τὴν ἐπομένην. Κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν τοῦ μαρκησίου, δι' ἧς οὗτος τῷ ἔλεγεν, ὅτι ἕνεκα κακοδιαθεσίας ἠδυνάτει νὰ δεχθῇ τὴν πρόσκλησιν, συγχρόνως δὲ τὸν παρεκάλει νὰ προσφέρῃ τὰς δικαιολογίας του πρὸς τὰς κυρίας, ὧν ἡ φιλοφροσύνη τὸν καθυπεχρέου.

Ὁ Ὁράτιος ἀνησυχήσας διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ θείου του, ὡς ἐκ τῆς ἀπαντήσεως ταύτης, ἐξῆλθεν, ὅλως παρὰ τὰς ἕξεις του, τὴν πρωΐαν, ἵνα ζητήσῃ πληροφορίας περὶ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἤδη ἡ φωλεὰ ἦν κενή. Οὕτω δὲ ὁ κόμης ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔσχε τὴν δυσαρέσκειαν ν' ἀποτύχῃ καὶ ἐκ δευτέρου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ μάθῃ ὅτι ὁ θεῖός του εἶχε κάλλιστα εἰς τὴν ὑγείαν.

Πιεζόμενος ὑπὸ τῆς κ. Κορνέιλ, ἠναγκάσθη καὶ πάλιν νὰ τῷ γράψῃ προσκαλῶν αὐτὸν εἰς τὸ πρόγευμα, ἀλλ' ὁ μαρκήσιος παρήγγειλε νὰ τῷ εἰπωσιν, ὅτι ἀπεφάσισε ν' ἀπέλθῃ ἀμέσως εἰς Παρισίους καὶ ὅτι ἐλυπεῖτο διότι δὲν ἠδύνατο κἂν νὰ τον ἀποχαιρετήσῃ.

Ἡ αἰφνιδία αὕτη ἀπόφασις καὶ ἡ ὅλως ἀπροσδόκητος ἀναχώρησις συνετάραξε τοὺς περὶ τὴν κ. Κορνέιλ· ἐπὶ ὥρας δὲ καὶ ἡμέρας ὁλοκλήρους κατόπιν δὲν ἔπαυσαν νὰ σχολιάζωσι τὸ πρᾶγμα. Πρῶτος συνῆλθεν ὁ κ. δὲ Πεννεβίλ ἐκ τῆς γενικῆς ἐκπλήξεως.

— Ἂς συμβῇ ὅ,τι συμβῇ· θὰ εἶμαι ἀκλόνητος ὡς βράχος, εἶπεν, καὶ ἔπαυσε νὰ σκέπτηται περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Ἀλλ' ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ ὑπῆρξαν ἧττον φιλόσοφοι.

Ἡ κ. Βερὲτς ἠπόρει καὶ δυσανησχέτει διότι αὐτή, ἥτις ποτὲ δὲν ἠπατᾶτο κατὰ τὴν πεποίθησίν της, ἤδη ἠπατήθη οἰκτρῶς· ἡ δὲ κ. Κορνέιλ τῇ ἔλεγεν ἐμπαικτικῶς.

— Σὲ συγχαίρω ἐπὶ τῇ διορατικότητί σου. Ἐβεβαίους, ὁτι ὁ κ. δὲ Μιραβὰλ μᾶς ἀνῆκεν ἐξ ὁλοκλήρου καὶ ὅμως ἡ πρὸς ἡμᾶς εὔνοια δὲν τῷ ἔδωκε τὴν δύναμιν νὰ πράξῃ μηδ' αὐτὰ τὰ στοιχειώδη τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς. Ἦλθεν, ἵνα κατοπτεύσῃ, ἤδη δὲ μεταβαίνει ἵνα κάμῃ τὴν ἔκθεσίν του πρὸς τὴν κ. δὲ Πεννεβίλ· θὰ ἔχωμεν ἐκεῖθεν μετ' οὐ πολὺ δυσάρεστα νέα, διότι εἶμαι βεβαία ὅτι δὲν ἔσχες κἂν τὴν φρόνησιν νὰ προφυλαχθῇς, ἀλλὰ θὰ τῷ εἶπας πράγματα δυνάμενα νὰ μᾶς ἐκθέσωσι.

— Μὲ γνωρίζεις φλύαρον φιλτάτη μου ; ἀπεκρίθη ἡ κ. Βερέτς. Ἐν τούτοις ὁμολογῶ, ὅτι αὐτὴ ἡ ὅλως παράδοξος διαγωγή του μὲ ἐκπλήττει. Οἱ εὐγενεῖς ἄνθρωποι κηρύττουσι τὸν πόλεμον πρὶν ἀρχίσωσι τὰς ἐχθροπραξίας. Ἀλλ' αὐτὸ τὸ τέρας ὑπεκρίθη ἄριστα.

— Εἴχετε πάντοτε τυφλὴν πεποίθησιν εἰς τὰς σκέψεις σας.

— Ἀλλ' αἱ κακαὶ γλῶσσαι λέγουν, ὅτι ὑπῆρξα ἐπιτηδεία μήτηρ· μή με ἐλέγχῃς λοιπόν, μικρά μου. Ἤδη ἂν λυποῦμαι, τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι δὲν εὑρίσκει τις καθ' ἑκάστην εἰσοδήματα διακοσίων χιλιάδων φράγκων.

— Ἡ κληρονομία εἶνε ἡ μόνη σου φροντίς· ἀλλ' εἰς κόρακας λοιπὸν ἡ κληρονομία !

Δὲν βλέπεις ὅτι πρόκειται περὶ καταχθονίου μηχανορραφίας, ἧς ταχέως θὰ αἰσθανθῶμεν τὰς συνεπείας! Αὐτὸς ὁ ἀπαίσιος γέρων, θὰ μᾶς φιλοδωρήσῃ μὲ κάνὲν ἐκ τῶν συνήθων παιγνιδίων του.

— Ἂς περιμείνωμεν, ἂς περιμείνωμεν· θὰ τῷ χρησιμεύσωσι τηλεβόλα μεγάλης ὁλκῆς, ἵνα κυριεύσῃ τὸ φρούριον. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἂς κοιμώμεθα ἀμέριμνοι.

Τρεῖς ἡμέρας κατόπιν, ἡ κ. Βερέτς ἐξῆλθε κρυφίως, ἵνα κάμῃ τὰ ὀψώνιά της, ἐπανερχομένη δέ, ἀνέβη ἀκροποδητὶ εἰς τὰ δωμάτια τοῦ κ. δὲ Πεννεβίλ καὶ ἡμιανοίγουσα τὴν θύραν τοῦ σπουδαστηρίου του ἔκραξεν:

— Ἐπιθυμεῖτε νὰ μάθητε ἓν πρᾶγμα, ἀθῶέ μου; Ἐνεπαίχθητε! ὁ κ. δὲ Μιραβάλ δὲν ἀνεχώρησε ποσῶς ἐκ Λωζάνης! Τὸν εἶδον πρὸ ὀλίγου διερχόμενον τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου.

— Ἀδύνατον! ἀπεκρίθη οὗτος ἀφίνων τὸν κάλαμον νὰ πέσῃ ἐκ τῆς χειρός του.

— Ἴσως ἀδύνατον, πλὴν ἀληθέστατον, εἶπεν ἡ κ. Βερὲτς φεύγουσα.

Ὁ Ὁράτιος ἀμέσως ἔτρεξεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Γιββόν, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχέστερος ἢ ἄλλοτε. Τὴν ἑσπέραν μετέβη καὶ πάλιν, ἐπὶ τέλους δὲ ἡ ἐπιμονή του ἐστέφθη ὑπὸ ἐπιτυχίας, διότι ἀνεκάλυψε μετ' εὐχαριστήσεως τὸν κ. δὲ Μιραβάλ, ἐπὶ τοῦ ἀνδήρου καθήμενον καὶ καπνίζοντα ἡσύχως τὸ μετὰ τὸ δεῖπνον σιγάρον του.

— Λοιπόν, θεέ μου, τῷ εἶπεν, καὶ ἡ ἐσπευσμένη ἀναχώρησίς σας;

— Τὸ πνεῦμα πρόθυμον, ἡ σὰρξ ἀσθενής, ἀνέκραξεν ὁ μαρκήσιος. Ἡ Λωζάνη εἶνε τόσον ὡραία πόλις, ὥστε δὲν ἔσχον τὸ θάρρος ν' ἀπομακρυνθῶ.

— Θὰ εὐαρεστηθῆτε τοὐλάχιστον νὰ μὲ διαφωτίσητε;

— Ἂς ἀνέλθωμεν εἰς τὸν θάλαμόν μου, θὰ δυνηθῶμεν νὰ συνομιλήσωμεν ἀνετώτερον.

Ἅμα εἰσῆλθον, ὁ μαρκήσιος ἐρρίφθη ἐφ' ἑνὸς σοφᾶ ψιθυρίζων: — Οὔφ τί κούρασιν τὴν ἔχω! εἶτα δ' ἔδειξεν ἀνάκλιντρον πρὸς τὸν ἀνεψιόν του, ὅστις τῷ εἶπεν:

— Ἅπαξ διὰ παντός, ἂς ἐξηγηθῶμεν. Φίλοι ἢ ἐχθροί;

— Ἂς ποιήσωμεν διάκρισιν. Φίλος τοῦ πρὸ ἐμοῦ προσφιλοῦς παιδίου, ἀλλὰ κεκηρυγμένος, ἀδιάλλακτος, θανάσιμος ἐχθρὸς τοῦ συνοικεσίου του.

— Ὥστε ἡ κ. Κορνέιλ δὲν ἔσχε τὴν τύχην νὰ σᾶς ἀρέσκῃ; ὑπέλαβεν ὁ Ὁράτιος διὰ τόνου πλήρους πικρᾶς εἰρωνείας.

—Ὅλως τὸ ἐναντίον, εἶπεν ὁ μαρκήσιος, καταλαμβανόμενος ἀῤῥνης ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ. Δὲν μοὶ εἶπες ἀρκοῦντας ἐπαίνους περὶ τῆς γυναικὸς ταύτης. Εἶνε ἀξιολάτρευτος, ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι δύναμαι νὰ εἴπω.

— Λοιπόν! ἀφοῦ ἔχει οὕτω, θεέ μου...

— Ἀξιολάτρευτος, σοὶ λέγω, ἀλλὰ δὲν εἶνε διὰ σέ. Καὶ πρῶτον μὲν δέν την ἀγαπᾷς, ἂν καὶ τὸ ὑποθέτῃς.

— Δὲν θὰ εὐδοκήσητε νὰ μοι δώσητε τὰς ἀποδείξεις περὶ τούτου;

— Ὄχι, δὲν τὴν ἀγάπᾷς. Τὴν βλέπεις διὰ τῶν κοινῶν σας ἀναμνήσεων, διὰ τῆς ἡδονῆς, ἣν ἡσθάνθης ἐξηγῶν αὐτῇ τὰ τοῦ τάφου τοῦ *Τῖ*. Τὴν βλέπεις διὰ τῆς Αἰγύπτου καὶ διὰ τῶν Φαραῶ. Ἐκ τῶν κορυφῶν τῶν πυραμίδων, τεσσαράκοντα αἰῶνες, ἐγένοντο μάρτυρες τῶν ἀρραβώνων σας. Ἰδοὺ διατί σοὶ εἶνε προσφιλής.. Εἶνε ἀκριβὴς εἰκὼν τῆς ἐρήμου ὁ ἔρως σου οὗτος! Ἀφαίρεσον τὴν Αἴγυπτον, ἀφαίρεσον τὸν Τῖ, καὶ οὐδὲν ἐναπομένει.

— Ἂν εἶνε αὕτη ἡ μόνη σας ἀντίρρησις..

— Ἔχω καὶ ἄλλην. Δὲν εἴσθε τῆς αὐτῆς ἡλικίας.

—Μὲ ὑπερβαίνει μόνον δεκαεπτὰ μῆνας, δύο ἑβδομάδας καὶ τρεῖς ἡμέρας. Εἶνε μεγάλο πρᾶγμα;

— Ἐπιθυμῶ νὰ πιστεύσω τὴν ἀκρίβειαν τῶν ὑπολογισμῶν σου, διότι γνωρίζω τὴν δεινότητά σου εἰς τὰ μαθηματικά. Ἀλλ' ἡ γυνὴ αὕτη εἶνε κατηρτισμένη, σὺ δὲ εἶσαι καὶ θὰ εἶσαι παιδίον καθ' ὅλον σου τὸν βίον. Δύναταί τις κάλλιστα νὰ εἴπῃ περὶ σοῦ, ὅτι ἐλέχθη παρὰ τοῦ ἀρχιερέως τῆς Ἀβράγχης: «*Ὅστε ὁ ἄγιος θὰ περατώσῃ τὰς σπουδάς του*»; Ἂν ἀνῆκες εἰς τὸ ἐμπόριον, εἰς τὴν διπλωματίαν, εἰς τὴν πολιτικήν, θὰ σοὶ ἔλεγον «νυμφεύθητι τὸν ἀετὸν τοῦτον καὶ ἠδραιώθη τὸ μέλλον σου». Ἀλλὰ σὺ ὁ αἰώνιος μαθητὴς νὰ νυμφευθῇς τὴν κ. Κορνέιλ, ἰδοὺ τὸ παράλογον. Κολακεύεσαι νὰ πιστεύῃς, ὅτι τῇ μετέδωκας τὰς ὀρέξεις καὶ τὰς μανίας σου, ἀλλὰ ἔσο βέβαιος, ὅτι τῇ ἐνέπνευσας μόνον οἴκτον δι' αὐτάς. Ὅταν τῇ ὁμιλῇς περὶ τοῦ Μανέθωνος τὴν ἀποκοιμίζεις, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔχει ἰδιοφυΐαν δι' ὅλα, κατορθόνει νὰ κοιμᾶται χωρὶς νὰ φαίνεται.

— Αὐτὰ εἶνε ὅλα, φίλτατέ μου θεῖε;

—Ἀκριβέ μου φίλε, παραλείπω τὰ λοιπά.

— Δὲν θέλετε νὰ σᾶς ἀπαντήσω εἰς ὅλα ταῦτα;

— Εἶνε μάταιον, ἐσχημάτισα τὴν πεποίθησίν μου.

— Ἐγράψατε πρὸς τὴν μητέρα μου;

— Ὄχι ἀκόμη, διότι δὲν γνωρίζω τί νὰ τῇ γράψω. Ἡ ἀμηχανία μου εἶνε μεγάλη.

— Ἐνθυμηθῆτε ὅτι μοὶ ἐδώκατε λόγον θείου καὶ εὐπατρίδου, ὅτι οὐδὲν θὰ πράξητε ἐν ἀγνοίᾳ μου.

— Σοὶ δίδω λόγον θείου καὶ εὐπατρίδου ὅτι θὰ ἴδῃς τὰς ἐπιστολάς μου. Ἐλθὲ μετὰ δύο ἡμέρας κατὰ την αὐτὴν ὥραν, διότι μόλις πρὸ τοῦ γεύματος ἐπανέρχομαι, καὶ θὰ σοὶ δείξω τὸ σχέδιον τῆς ἐπιστολῆς μου.

— Ἐννοῶ, ἀπεκρίθη ὁ Ὁράτιος, ἔχομεν πόλεμον, ἀλλὰ πόλεμον νόμιμον.

Ἀναχωρῶν ἀπεχαιρέτησε χωρὶς νὰ δώσῃ τὴν χεῖρα· τόσον τὸν προσέβαλον αἱ αὐθάδεις παρατηρήσεις τοῦ θείου του· ἐν τούτοις καθ' ὁδὸν ἀναμιμνησκόμενος αὐτὰς ἤρξατο νὰ τὰς εὑρίσκῃ μᾶλλον ἀστείας ἢ πειρακτικάς, ἐπὶ τέλους δὲ κατέληξεν εἰς τὸ νὰ τὰς ἐπαναλαμβάνῃ γελῶν καὶ γελῶν τὰς διηγήθη πρὸς τὴν κ. Κορνέιλ, πρὸς ἣν ἔδωκε λεπτομερῆ περιγραφὴν τῆς εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Γιββὸν ἐπισκέψεώς του. Ἀντημείφθη δὲ διὰ τὴν εἰλικρίνειάν του διὰ μαγευτικοῦ μειδιάματος, καὶ διὰ τεκμηρίων τρυφερότητος· ἐπαγωγῶν καὶ ἡδυτάτων. Ὅπως παρὰ τὴν αἱμασιάν, εἶδε καὶ πάλιν τὸ ἀκτινοβόλον μέτωπον κλίνον πρὸς αὐτὸν ἵνα ζητήσῃ παρὰ τῶν χειλέων του τὸ φίλημα: Ἐσφαλμένως δὲ λέγουσιν, ὅτι οὐδὲν ἡδύτερον τοῦ πρώτου φιλήματος· τὸ δεύτερον ἐβύθισε τὸν Ὁράτιον εἰς τοσοῦτον ἡδυπαθῆ μέθην, ὥστε τῷ ἀπέβη ἀδύνατον νὰ ἐργασθῇ μεθ' ὅλης του τῆς προσοχῆς κατὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας. Ἐσκέπτετο περὶ αὐτοῦ.

Ὁ Ὁράτιος δὲν ἦτο εἰσέτι εἰς τὸ τέρμα τῶν ἐκπλήξεών του· τὴν ἑπομένην ὅταν ἦλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ θείου του, ἔμαθεν, ὅτι οὗτος εἶχεν ἤδη ἀναχωρήσῃ τὴν προτεραίαν, ἄγνωστον διὰ ποῦ. Πᾶν ὅτι ἠδυνήθησαν νὰ τῷ εἴπωσιν ἦτο, ὅτι ὁ μαρκήσιος ἐπλήρωσε τὸν λογαριασμὸν καὶ ἐγκατέλειψε τὸ ξενοδοχεῖον ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξηγήσεως. Ἀλλ' ἐγνώριζεν ἄραγε ὅτι τὸ ἀκαταλόγιστον αὐτὸ τῆς διαγωγῆς του, ἐνέβαλε τὴν σύγχυσιν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς ἐρασμίας γυναικός, καὶ ὅτι ἐτάραττε τὴν γαλήνην τῶν νυκτῶν της; Ἡ κ. Κορνέιλ καὶ πάλιν εὑρέθη εἰς ἀμηχανίαν, ἐπιδράσασαν πολὺ ἐπὶ τῆς διαθέσεώς της· ἡ δὲ κ. Βερὲτς εὗρε μεγάλην δυσκολίαν, ὅπως ὑπερασπίσῃ ἑαυτήν, καίτοι τῇ ἀληθείᾳ κατ' οὐδὲν ἔπταιε.

— Μπᾶ! ταῖς ἔλεγεν ὁ Ὁράτιος, δίδομεν τῇ ἀληθείᾳ μεγάλην σημασίαν εἰς πάντα ταῦτα. Ἀλλὰ πρὸς τί νὰ βασανίζωμεν τὸν νοῦν μας; Διατί νὰ ὑποπτεύωμεν σκοτεινὰ μυστήρια ὅπου οὐδὲν τοιοῦτον ὑπάρχει; Εἶνε δύο ἔτη ἀφ' ὅτου δὲν εἶδον τὸν θεῖόν μου, ἴσως δέ, παρ' ὅλην τὴν ἀκμὴν τοῦ ἑξωτερικοῦ του, ἡ ἡλικία ἐπέδρασεν ἐπ' αὐτοῦ. Ἴσως δὲν ἔχει πλέον σῶον τὸ λογικόν! Ἄλλοτε ἐγνώριζε κάλλιστα τί ἤθελε, τώρα δὲν το γνωρίζει πλέον. Τοῦτο μὲ καταθλίβει διότι τὸν ὑπεραγαπῶ, ἂν δὲ τὸ λογικὸν του ἐξησθένησε πράγματι, συγχωρῶ ἀπὸ καρδίας ἁπάσας τὰς παραδοξολογίας, ἃς μοι εἶπεν.

Ἀλλ' ὅταν, μίαν ἑβδομάδα ἀργότερον, πρωίαν τινα, καθ' ἣν ἔβρεχε κρουνηδόν, εἶδε τὸν κ. δὲ Μιραβὰλ εἰσερχόμενον εἰς τὸ σπουδαστήριόν του, μελαγχολικόν, κατηφῆ, μὲ σκυθρωπὸν τὸ μέτωπον καὶ τὸν ὀφθαλμὸν χαῦνον, δὲν ἐγνώριζε πλέον τί νὰ σκεφθῇ.

— Πόθεν ἐξέρχεσθε θεῖέ μου; ἀνέκραξε βλέπων αὐτόν.

— Πόθεν νὰ ἐξέλθω ἂν ὄχι ἐκ τοῦ ξενοδοχείου μου; ἀπεκρίθη ὁ μαρκήσιος.

— Ἀλλ' εἴχετε ἀναχωρήσῃ ἐξ αὐτοῦ πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν.

— Ὁμιλῶ περὶ τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Μπωριβάζ, ὅπερ κεῖται ἐπὶ τῆς ὄχθης τῆς λίμνης, ἐν *Οὐσὺ* λιμένι τῆς Λωζάνης, ὅπου ἐνεκατέστην ἀφ' ὅτου μὲ κατέλαβεν, ἀπέχθεια πρὸς τὸ ξενοδοχεῖον Γιββόν.

— Γνωρίζω κάλλιστα, εἶπεν ὁ Ὁράτιος, ὅτι τὸ ξενοδοχεῖον Μπωριβάζ εἶνε ἐν Οὐσὺ καὶ δὲν ἀγνοῶ, ὅτι τὸ Οὐσὺ εἶνε ὁ λιμὴν τῆς Λωζάνης· ἀλλ' ἀγνοῶ διατὶ ἠλλάξατε διαμονὴν χωρὶς νὰ καταδεχθῆτε νὰ με εἰδοποιήσητε.

— Συγγνώμην, παιδί μου. Ἔχω τοσαύτας ἀσχολίας!

— Τὶ ἀσχολίας;

— Εἶνε τὸ μυστικόν μου.

— Λυποῦμαι, θεῖέ μου, διότι τὸ μυστικόν σας δὲν σᾶς καθιστᾷ εὐτυχῆ. Τὶ ἔγεινε λοιπὸν ἡ ἱλαρότης σας; μοὶ φαίνεσθε σήμερον μελαγχολικὸς ὡς μάρμαρον τάφου. Μὴ σᾶς ταράττουν τύψεις τοῦ συνειδότος;

— Τὶ σὲ κάμνει νὰ νομίζῃς ὅτι ἔχω τύψεις; Μὲ στενοχωρεῖ αὐτὴ ἡ κατηραμένη βροχή. Ἰδὲ τὴν λίμνην εἶνε τεθολωμένη καὶ φρικτή. Βρέχει πάντοτε ἐνταῦθα; Ἔχεις βαρόμετρον;

— Ἰδοὺ ἓν ὄπισθέν σας, τὸ θέτω εἰς τὴν διάθεσίν σας. Ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ, διηγεῖσθε τὰ μυστικά σας πρὸς τὴν μητέρα μου; Μήπως κρατεῖτε ἐν τῷ θυλακίῳ σας ἐκεῖνο τὸ σχέδιον τῆς ἐπιστολῆς, ὅπερ ὑπεσχέθητε νὰ μοι δείξητε;

Ὁ μαρκήσιος οὐδὲν ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἐξηκολούθησε νὰ βηματίζῃ ἐν τῷ δωματίῳ καὶ νὰ καταρᾶται τὴν βροχήν, ἥτις καθίστα τὰ πάντα ἀδύνατα, ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν ἐστρέφετο καὶ ἔκρουε τὸ βαρόμετρον ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἐπὶ τέλους ἤθελε δείξη καλοκαιρίαν. Εἶτα ἐν μέσῳ μιᾶς Ἱερεμιάδος, ἔλαβε τὸν πῖλόν του καὶ ἐξῆλθεν ἀποτόμως παρ' ὅλας τὰς προσπαθείας τοῦ ἀνεψιοῦ του, ὅπως τὸν κρατήσῃ εἰς τὸ πρόγευμα.

Τὴν ἐπαύριον, Κυριακήν, δὲν ἔβρεχε πλέον, χάριτι θείᾳ, ἀλλὰ τὸ ψῦχος ἦν ἐπαισθητὸν καὶ ἡ λίμνη μαστιγουμένη ὑπὸ τοῦ βορρᾶ ἐμαίνετο ὁμοιάζουσα κατὰ τὴν ὀργὴν καὶ τὰς κινήσεις πρὸς τὸν Ὠκεανόν. Ὁ μαρκήσιος ἐπανῆλθεν εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ ἀνεψιοῦ του κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, καθ' ἣν καὶ τὴν προτεραίαν, ἔχων τὸ αὐτὸ κατηφὲς ὕφος καὶ μὴ δυνάμενος νὰ λαλήσῃ εἰμὴ μόνον περὶ τοῦ καιροῦ· ἤδη ὅμως ἔκρουε τὸ βαρόμετρον, ἵνα τοῦτο ἀνέλθῃ, δυσανησχέτει δὲ καὶ ὑβρίζεν, οὐχὶ πλέον τὴν βροχήν, ὅσον τὸν ἄνεμον.

— Τὸ ζῶον, ἐψιθύρισε θεωρῶν τὸ βαρόμετρον· ἀνῆλθεν ὑπὲρ τὸ δέον.

— Δὲν θὰ ἐνόησε τί τῳ ἐζητεῖτε, ὑπέλαβεν ὁ Ὁράτιος.

— Δὲν ἔχω διάθεσιν δι' ἀστειότητας καὶ φεύγω, ἀπεκρίθη ὁ μαρκήσιος.

Ματαίως ὁ Ὁράτιος προσεπάθησε νὰ τὸν κρατήσῃ· οὗτος ἐξῆλθε καὶ ἤδη κατήρχετο τὴν κλίμακα. Ὁ ἀνεψιός του τότε τὸν ἠκολούθησε καὶ λαμβάνων τὸν βραχίονά του ἐπέμεινε νὰ τὸν συνοδεύσῃ μέχρι τοῦ ξενοδοχείου του, ἐλπίζων ἐπὶ τέλους νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ ὁμιλήσῃ καὶ περὶ ἄλλου τινὸς πλὴν τοῦ ἀνέμου. Μόλις ὅμως ἐβάδισαν πεντήκοντα περίπου βήματα καὶ εἶδον ὄχημα τρέχον δρομαίως, ὡσεὶ προσπαθοῦν νὰ διαφύγῃ τὸν ἄνεμον. Ἐν αὐτῷ ἐκάθητο ἡ κ. Βερὲτς καὶ ἡ θυγάτηρ της ἐπανερχόμεναι ἐκ τῆς ἐκκλησίας, εἰς ἣν μετέβησαν ἵνα ἀκούσωσι τὴν θείαν λειτουργίαν.

Καθ' ἣν στιγμὴν διήρχοντο πλησίον τοῦ ὀχήματος, ἡ κ. Βερέτς, ἥτις ἐποίει πάντοτε καλὴν τῶν ὀφθαλμῶν της χρῆσιν, διέταξε τὸν ἁμαξηλάτην νὰ σταθῇ, ὅπερ καὶ ἐγένετο ἐν ἀκαρεί. Ὁ Ὁράτιος, ὅστις ἐκράτει ἀκόμη τὸν θεῖόν του ἀπὸ τοῦ βραχίονος ἔστη ἐπίσης, ἀναγκάσας οὕτω καὶ αὐτὸν νὰ σταθῇ.

Μόλις ὁ μαρκήσιος ἔστρεψε τὸ βλέμμα καὶ συνήντησε τὸ τῆς κ. Κορνέιλ, ἡ γοητεία ἤρχισε καὶ πάλιν νὰ ἐπιδρᾷ ἐπ' αὐτοῦ, ἡ ὄψις του ἠλλοιώθη ἀμέσως, ἠρυθρίασε, προσέκλινεν ἀδεξίως, ἐψέλισε λέξεις τινὰς ἄνευ ἐννοίας, συγχρόνως δὲ ἀπαλασσόμενος τῆς κρατούσης αὐτὸν χειρός, ἐχαιρέτησεν ἐκ δευτέρου καὶ στρέψας τὰ νῶτα ἀπῆλθε δρομαίως.

— Ἡ συμπεριφορά του καθίσταται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον δυσεξήγητος, εἶπεν ἡ κ. Βερέτς, καὶ ἀρχίζω νὰ πιστεύω ὅτι ὑπάρχει κάτι, διὰ τὸ ὁποῖον τὸν ἐλέγχει ἡ συνείδησις.

— Εἶνε συνωμότης μὲ διαλειπούσας τύψεις συνειδότος, εἶπεν ἡ κ. Κορνέιλ.

— Μοὶ ἐξωμολογήθη χθές, ὅτι εἶχεν ἓν ἀπόρρητον, εἶπεν ὁ Ὁράτιος.

— Θὰ μαντεύσω τὸ ἀπόρρητόν του, προσέθηκεν ἡ κ. Βερέτς.

— Καὶ ἐγὼ ἵνα ἡσυχάσω θὰ γράψω ἀμέσως τὴν ἑσπέραν ταύτην πρὸς τὴν μητέρα μου, τῇ ἀπεκρίθη οὗτος.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΡΩΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Η ΚΑΛΗ ΑΛΩΠΟΥ

(Μῦθος Κριλώφ)

Ὑπολαΐδα 'σκότωσε τοξότης μιὰ φορά,
Κ' ὑπομονὴ ἂν ἔπαυς ἐδῶ ἡ συμφορά·
Ἀλλὰ τὰ τρία της μικρὰ μαζῆ της θὰ χαθοῦνε.
Τὰ δύστυχα τὰ ὀρφανὰ πῶς νὰ σωθοῦνε;
Μόλις 'προφθάσανε νὰ ἴδοῦν τὸ φῶς καὶ τὴν ἡμέρα,
Μωρά, ἀδύνατ' ἄπτερα τί ἔχουν νὰ γενοῦν;
Κρυόνουν καὶ πεινοῦν
Καὶ μὲ φωνοῦλα λυπηρὴ καλοῦνε τὴ μητέρα.
— Πῶς ἡ καρδιὰ ἑνὸς νὰ μὴν πονέσῃ
Νὰ βλέπῃ τῶν μικρῶν αὐτῶν τὴ θέσι;
Ἀέγει μιὰ ἀλωποῦ ἐκεῖ εἰς μερικὰ πουλιά,
Ἀπὸ μιὰ πέτρα, 'ς τῶν μικρῶν ἀντίκρυ τὴ φωλιά·
— Χωρὶς βοήθει' ἀγαπητά μου, μὴν τ' ἀφήσετε·
Καθένα εἰς αὐτὰ σπυράκι κουβαλήσετε
Καὶ ἄχυρο ὀλίγο μοναχά·
Θὰ ἠμπορέσουν μὲ αὐτὰ νὰ ζήσουν τὰ φτωχά.
Δὲ ξέρω πράξι ἀπ' αὐτὴν ἐγὼ πιὸ ἱερά!
Ἐσένα, κοῦκκο, κύτταξε, σοῦ πέφτουν τὰ φτερά·
Δὲ δίνεις καὶ σ' αὐτὰ κομμάτι
Νὰ ἔχουν τὰ φτωχὰ κρεββάτι;
Ἀφοῦ σοῦ εἶν' ἀδύνατο νὰ τὰ βαστάξῃς
Ἀδικα καὶ παράλογα γιατὶ νὰ τὰ πετάξῃς;
Ἐσὺ κορυδαλάκι
Γλυκόφωνο πουλάκι,
Παρὰ νὰ μοῦ κατρακυλᾷς ἀπὸ 'ψηλά,
Θὰ ἦτο πιὸ καλὰ
Τροφὴν ἐἰς τὰ λειβάδια, 'ς τοὺς κάμπους νὰ συνάξῃς
Καὶ μὲ τὰ ὀρφανὰ νὰ τὴν μοιράζῃς.
Ἐσένα τὰ μικρὰ σου μεγάλωσαν, τρυγόνα,
Καὶ τὴν τροφὴ των εἶμποροῦν νὰ τὴν εὑρίσκουν μόνα.
Τὴν ἐδική σου τὴ φωλιὰ λοιπὸν καλὸ ν' ἀφήσῃς·
Καὶ σὰν μητέρα 'ς τ' ἀρφανὰ πλησίον νὰ καθίσῃς·
Τὰ δὲ μικρά σου ὁ καλὸς Θεὸς ἂς εὐδοκήσῃ
Νὰ συντηρήσῃ.
Χελιδονάκι, ἔντομα εἶνε καλὸ νὰ πιάνῃς
Τὰ ἄμοιρα μικρὰ νὰ τὰ γλυκάνῃς.
Σὺ δ' ἀκριβὸ ἀηδόνι,
Ποῦ ὅλοι γοητεύονται εἰς τὴ φωνή σου μόνη,
Ἐνῷ μὲ τὴ φωλιὰ μαζῆ ἡ αὖρα τὰ λικνίζει,
Χύνε κελάδημα γλυκὸ γιὰ νὰ τὰ νανουρίζῃ.
Μ' αὐτὴ τὴν τρυφερότητα ἐγὼ δὲν ἀμφιβάλλω
Πῶς θὰ ξεχάσουν τὸ δεινό τους τὸ μεγάλο.
Ἀκούσετε. Ἂς δείξωμε πῶς μέσα εἰς τὰ δάση
Ζοῦν ἀγαθαὶς καρδιαίς, καὶ πῶς...Πρὶν ὅμως νὰ προφθάσῃ
Νὰ τελειώσῃ, τὰ μικρὰ ποῦ ἦταν πεινασμένα
Καὶ δὲν τοὺς ἦταν δυνατὸ νὰ ἔχουν ἡσυχία,
Ἔπεσαν κάτω, ἀχ! Τί δυστυχία!
Ἐ τῆς ἀλωποῦς τὰ νύχια τὰ καϋμένα,
Ἡ δὲ κουμπάρα; — Τά 'φαγε εὐθὺς τὰ δυστυχῆ
Καὶ ἄφησε ἀτέλειωτη τὴ διδαχή.

Μὴν ἀπορῆτε, ἀναγνῶσται φίλοι,
Ὁ ἀγαθὸς 'ς τ' ἀληθινά, καὶ ὄχι μὲ τὰ χείλη,
Δίχως φωναὶς καὶ θόρυβο εὑρεγετεῖ,
Ἀλλ' ὅστις μόνο φλυαρεῖ διὰ τὴν ἀρετή,
Συχνὰ μὲ τὸ λιβάνι τὸ ξένο θυμιατίζει·
Διότι οὔτε ὁδοῦλο αὐτὸ δὲν τοῦ κοστίζει.
Πράγματι δ' ἄνθρωπος σχεδὸν δὲν βρίσκεται κάνεις
Τῆς ἀλωποῦς ποῦ εἶπα νὰ μὴν ἦνε συγγενής.

Π. Α. Ἀξιωτης

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΩΡΙΑ

Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα ἐπανέρχονται εἰς Ἀθήνας ἐντὸς τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος. Περὶ τὰ τέλη δ' αὐτῆς ἔρχεται ἐπίσης καὶ ἡ αὐτοκράτειρα Φρειδερίκου, μήτηρ τῆς πριγκιπίσσης Σοφίας. — Ὁ πρὸ μικροῦ διελθὼν ἐκ Ζακύνθου πρίγκιψ διάδοχος τῆς Ἰταλίας μετέβη εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ οἰκίσκου τοῦ Φωσκόλου.—Ὁ ἐν Ἄνδρῳ παρεπιδημῶν κ. Λεων. Ἐμπειρίκος ἀνέλαβε νὰ ἱδρύσῃ αὐτόθι ἰδιοσυντήρητον γηροκομεῖον.— Τὸ ράλλειον βραβεῖον τοῦ Ἀσσαχείου ἀπενεμήθη ἐφέτος εἰς τὴν δεσποινίδα Καλλιόπην Σαγιᾷ· ἐπαίνου δὲ ἠξιώθη ἡ δεσποινὶς Βασιλικὴ Νικολάου.—Τὴν παρελθοῦσαν ἀνευτέραν ἐνγενικῇ συνελεύσει τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ νέου διοικητοῦ αὐτῆς εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ παραιτηθέντος κ. Μ. Ρενιέρη, ὡς τοιοῦτος δὲ ἀνεδείχθη παμψηφεὶ ὁ καὶ ὑπ' αὐτοῦ συστηθεὶς κ. Παῦλος Καλλιγᾶς. Εἶτα ἡ γενικὴ συνέλευσις εἰς ἐνδείξιν τῆς εὐγνωμοσύνης αὐτῆς πρὸς τὸν παραιτηθέντα, ἐξέλεξεν αὐτὸν ἰσόβιον ἐπίτιμον διοικητὴν καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀπονείμῃ αὐτῷ μετάλλιον χρυσοῦν φέρον τὴν προτομήν του καὶ τὰς χρονολογίας τῆς ἐνάρξεως καὶ τῆς λήξεως τῆς ὑπηρεσίας του, εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἐξόχων πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ὑπηρεσιῶν του. Ἡ ἐκλογὴ νέου ὑποδιοικητοῦ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ κ. Η. Καλλιγᾶ γενήσεται βραδύτερον.—Διὰ τὸ λῆξαν πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ τρέχοντος ἔτους συνελθόντα τὰ συμβούλια τῶν Τραπεζῶν καὶ Ἑταιριῶν ὥρισαν τὸ εἰς τοὺς μετόχους αὐτῶν διανεμητέον ποσόν. Οὕτω ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὥρισε κατὰ μετοχὴν δραχ. 115, ἡ Ἱστωτικὴ 8, ἡ Τράπεζα τῆς Ἠπειρωθεσσαλίας δραχ. 8, ἡ Βιομηχανικὴ 2.50 καὶ ἡ Ἑταιρία τῶν μονοπωλίων φρ. χρ. 11.—Ἡ κυβέρνησις προτίθεται νὰ ἀγοράσῃ πέντε τορπιλοβόλα, ἅτινα παρήγγειλε μὲν ἡ Πόλη ἐν Γερμανικῷ τινι ναυπηγείῳ, ἀλλὰ δὲν δύναται πλέον νὰ παραλάβῃ κηρυχθεῖσα ἐκπρόθεσμος, ἕνεκεν ἀναβολῶν περὶ τὴν πληρωμήν.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Στίφη ἔνοπλα Βουλγάρων λησταναρτῶν ἐπειράθησαν νὰ εἰσβάλωσιν εἰς Μακεδονίαν, ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν ὑπὸ τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ.—Ὁ πρίγγιψ Φερδινάνδος τῆς Βουλγαρίας εὑρίσκεται ἐν Βιέννῃ.—Ἀγγέλλονται οἱ ἀρραβῶνες τοῦ ἐπιδόξου διαδόχου τῆς Αὐστρίας ἀρχιδουκὸς Φερδινάνδου μετὰ τῆς πριγγιπίσσης Ἐλισάβετ τῆς Βαυαρίας.—Ταραχαὶ ἐγένοντο ἐν Βαρκελώνῃ.— Ἐξερράγη ἡ χολέρα καὶ ἐν Ἰαπωνίᾳ.—Ὁ πρίγκιψ τοῦ Σαξ-Μάϊνιγγεν ἀνέρρωσεν ἐντελῶς ἐκ τῆς ἀσθενείας, ἣν ὑπέστη μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ὀχήματος γνωστὴν πτῶσίν του.—Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐγένετο μεγάλη πυρκαϊὰ ἀποτεφρώσασα πολλὰς συνοικίας. Αἱ ζημίαι ἀνέρχονται εἰς 500 χιλιάδας ὀθωμανικὰς λίρας.—Ἡ βουλὴ τῆς Πορτογαλλίας ἐψήφισε τὴν αὔξησιν πάντων τῶν φόρων κατὰ 6 0/0.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ὁ Γερμανὸς ἀρχαιοδίφης κ. Λουσὰν ὁ ἀπὸ ἐτῶν ἐνεργῶν ἀνασκαφὰς ἐν τῷ χωρίῳ Ζενδζιρλῆ

τοῦ νομοῦ Χαλεπίου ἀνεῦρεν ὡραῖα ἀρχαῖα ἀγάλματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχει καὶ ἓν λέοντος ἐκ γρανίτου. Τὰ εὑρήματα εἶνε πολύτιμα, ἀνάγονται δὲ εἰς ἐποχὴν πρὸ 4,000 (;) ἐτῶν καὶ θ' ἀποτελέσωσι τὸ ὡραιότερον κόσμημα τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει τουρκικοῦ μουσείου. — Ἐν Σμύρνῃ παρὰ τὸ Διοικητήριον ἀνεκαλύφθη ὑπό τινα οἰκίαν δάπεδον ἐκ μουσειακοῦ, δύο ἀκέφαλα ἀγάλματα καὶ τινες στῆλαι μαρμάρινοι.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ὁ νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ πρώην ἡγεμόνος τῆς Βουλγαρίας Φραγκίσκος Βάτεμβεργ μετὰ λαμπρὰς ἐξετάσεις ἀνεκηρύχθη διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Λειψίας. — Ἐν Πίσῃ συνέστη ἐπιτροπὴ ὅπως ἐργασθῇ πρὸς ἀνέγερσιν μνημείου τῷ Γαλιλαίῳ, γεννηθέντι, ὡς γνωστὸν αὐτόθι τῷ 1564.—Ἐν Παρισίοις ἐδιδάχθη ἐν πρωτοτύπῳ ἡ Ἀντιγόνη τοῦ Σοφοκλέους ὑπὸ μαθητῶν τοῦ αὐτόθι ἱεροσπουδαστηρίου.—Νέον δρᾶμα τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ υἱοῦ πρόκειται νὰ παρασταθῇ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Γαλλικοῦ Θεάτρου φέρον τὸν τίτλον Ἡ ὁδὸς τῶν Θηβῶν.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Διαταγῇ τοῦ νομάρχου Ρουτσουκίου ἀπηγορεύθη εἰς τοὺς διερχομένους ἐκεῖθεν ξένους ἠθοποιοὺς καὶ μουσικοὺς τὸ νὰ δίδωσι θεατρικὰς παραστάσεις καὶ συναυλίας «πρὸς πρόληψιν τῶν ὑπὸ τῶν ξένων τυχοδιωκτῶν ἐνεργουμένης οὕτω ἀφαιμάξεως τῶν βαλαντίων τῶν κατοίκων», ὅπως ρητῶς ἀναφέρῃ ἡ τοιχοκολληθεῖσα διαταγή!!—Μέγα σκάνδαλον ἐγένετο ἐν Ἰταλίᾳ ἕνεκα τῆς ἐν τῷ Θεάτρῳ Δάλ Βέρμε τοῦ Μιλάνου δοθείσης παραστάσεως νέου μελοδράματος, φέροντος τὸν τίτλον il Veggente καὶ οὗτινος κύριον πρόσωπον εἶνε ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἰδίως αἱ θρησκευτικαὶ ἐφημερίδες σφοδρῶς ἐπιτίθενται κατὰ τοῦ συνθέτου Ἐρρίκου Μπόσση ὡς διατελέσαντος μάλιστα διευθυντοῦ τοῦ χοροῦ ἓν τινι μητροπόλει, καὶ συνθέτου πλείστων θρησκευτικῶν ᾠδῶν.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Non e bello quel chè bello
Ma é bello quel che piace.

Ἀντὶ ἀρχικῶν ψηφίων, προτάσσωμεν τὸ ρητόν σας, ὅπερ εἶνε καὶ δικαιολογία ἡμῶν διὰ τὴν μὴ δημοσίευσιν. Ἀναμένομεν ἄλλοτε θετικώτερον. Ὅπως ἐπίσης καὶ τὸ ὑπόλοιπον τῆς συνδρομῆς, καθότι ἐξαμήνους δὲν δεχόμεθα. — Κ. Π. Στ. Ἀρταν. Εὐχαρίστως. — Μ. Α. Α. Πειραιᾶ. Ἐνεγράφησαν. Γ. 1. Ἐνταῦθα. Καλωσύνη σας· αἱ μετ' ἐκπτώσεως συνδρομαὶ εἶνε μόνον διὰ τοὺς ἐπὶ τόπου. Ἄλλως θὰ ἐκινδυνεύομεν νὰ ἴδωμεν μεταβαλλόμενον τὸ πλεῖστον μέρος τῶν συνδρομητῶν μας εἰς Ἠπειρώτας, ὅπερ καλὸν μὲν ὑπὸ ἐθνικήν, ἀλλὰ πολὺ ἐπιζήμιον ὑπὸ οἰκονομικὴν ἡμῶν ἔποψιν. Ὅπως ἂν δὲν ἐλαμβάνομεν τὰ δέοντα μέτρα, ἰπαρ' ὀλίγον ἄλλοτε νὰ ἴδωμεν διπλασιαζόμενον τὸν ἀριθμὸν τῶν.... φοιτητῶν. Ἐννοεῖτε δέ, ὅτι αἱ τοιαῦται συνδρομαί, δι' ἃς λαμβάνομεν φρ. 3 δαπανῶμεν δέ, μόνον εἰς ταχυδρομικά, δρ. 2.60 δὲν θὰ ἀφήκουν μεγάλα κέρδη!.— Ἄργῳ. «Ἐκ τῆς κώπης ἐπὶ τὸ βῆμα» ἐσήμαινεν ἄλλοτε τοὺς ἐκ μικρῶν εἰς μεγάλα φθάνοντας ἀξιώματα. Τώρα ὅμως «ἐπὶ τὸ βῆμα» δύναται ν' ἀνέλθῃ πᾶς τις.—Κυρία Α. Ἐν τοιούτῳ φιλοζώου λευκώματι θὰ ἐγράφομεν ἡμᾶς τὰ ἑξῆς: «Ἐδόξαζον τὸ πάλαι, ὅτι ἡ ἔλαφος ἔζη τετράκις τὴν ἡλικίαν τῆς κορώνης καὶ αὕτη ἐννεάκις τὴν τοῦ ἀνθρώπου (Ἡσιοδ. παρὰ Πλουτ.). Εὐχόμεθα ἡμῖν δεκαοκτάκις τὴν ἡλικίαν τῆς ἐλάφου.» Ν. Α. Ὀδησσόν. Συνδρομαὶ ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Α*—Ἡ δημώδης ποίησις παρουσιάζει τὸ φαινόμενον τοῦτο. Τὸ τραγοῦδι τῆς Μηλιᾶς ἐκ πέντε στίχων δὲν εἶνε μία καὶ μόνη ἐρώτησις; Ἀλλὰ παρατηρήσατε ὁποία διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἐκτάσεως τοῦ ἰδικοῦ σας καὶ τῆς ἀπεριττολογίας τοῦ λαοῦ:

Ποιὸς ἦταν ὁπ' ἐφύτευε μηλιὰ στὸν κάτω κόσμο,
Κ' ἐκρέμαγε χρυσὸ σπαθὶ κι' ὁλόχρυσο φουστάνι;
Καὶ πᾶνε οἱ νηοὶ γιὰ τὸ σπαθὶ καὶ ἡ νηαὶς γιὰ τὸ φουστάνι.
Πᾶνε καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ τὰ μῆλα νὰ μαζέψουν
Καὶ παίζοντας τὰ μῆλά της ἀλησμονᾶν τὴ μάννα;

—Ἀνδρ. Β. Πάτρας. Εὐχαριστοῦμεν. Ἐνεγράφη. Ἐλήφθησαν. — Μ. Π. Ε. Ρόδον. — Στ. Μ. Ἄνδρον. — Ἀθ. Π. Βόλον. Ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἄλ. Ἐὰν εἴσθε μοιρολάτρις, ὀπαδὸς τουτέστι τοῦ πεπρωμένου, μάτην θὰ ζητήσετε σωτηρίαν. Δὲν ἐνθυμεῖσθε τὸ ἀνέκδοτον ἐκεῖνο Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος; Μάντις τῷ προεῖπεν, ὅτι θὰ ἀπολεσθῇ ἀπὸ ἓν ὄχημα καὶ αὐθημερὸν ἠμπόδισε τὴν χρῆσιν τῶν ἁρμάτων ἐν ταῖς ἐπικρατείαις του. Ὅτε ὅμως ἐδολοφονήθη, ἐξετασθείσης τῆς μαχαίρας, εὑρέθη ἐπ' αὐτῆς κεχαραγμένον... ἓν ἅρμα. Καὶ σεῖς ἂν καύσητε ὅλας τὰς συλλογάς σας, ἂν θραύσητε ὅλας τὰς λύρας σας, ἂν πνίξητε ὅλους τοὺς πηγάσους σας, πάντοτε θὰ εὑρεθῇ τρόπος νὰ ἀποθάνητε... ποιητής!!—Κ. Α Βόλον. Ἐλήφθη. — Ν. Μ. Πάτρας. Παρηγγέλθη βλέπετε καὶ δι' αὐτὸ μόλις τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα θὰ κομισθῇ. Τὰ φύλλα πρὸς λ. 20 ἕκαστον. Τοῦτέστι σχεδὸν ὅσον καὶ ἂν ἀγοράσητε ὁλόκληρον τὸν τόμον. — Ἀδ. Κ. Ι. Λευκωσίαν. Ἐβραδύναμεν ν' ἀναγγείλωμεν ὅτι ἐλήφθησαν καὶ ἐνεγράφητε φύλλα δ' ἐστάλησαν. — Ε. Π. Τσεσμέν. Γράφομεν. — Γ. Ε. Καλαράσιον. Ἐγράψαμεν. Ἀφοῦ τὰ ρουμανικὰ χαρτονομίσματα ἰσοδυναμοῦσι μὲ χρυσὸν διατί ὄχι;—Λ. Ε. Φιλιππούπολιν. Καὶ ἦτο δυνατόν ποτε νὰ πιστευθῇ ὅτι ὑμεῖς, ὁ τόσον γνωστὸς ἐπὶ φιλοκαλίᾳ, θὰ ἤσθε ὁ ἔνοχος; Περὶ ἄλλου πρόκειται· θὰ γράψωμεν.—Στ. Χ. Κάϊρον. Ἐνεγράφη. Μυρίας εὐχαριστίας. Παραγγελία μετὰ προσοχῆς. —Κ. Θ. Κάϊρον. Διεύθυνσις ἠλλάγη. — Π. Ν. Π Τὸ ἐν κάλλιστον ἀληθῶς ἐκτὸς μικροῦ τινος λάθους ὅπερ... ἴσως συγχωρήσωμεν. — Σ. Π. Ἐνταῦθα. Ἐπιθυμοῦμεν νὰ δικαιολογηθῶμεν διὰ τὰς μεταβολὰς καὶ εὐχαριστήσωμεν προφορικῶς.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐξεδόθησαν

Ἐπετηρὶς τῆς ἡγεμονίας Σάμου διὰ τὸ ἔτος 1890 ὑπὸ Ἐπαμεινώνδου Ι. Σταματιάδου, διευθυντοῦ τοῦ ἡγεμονικοῦ διοικητικοῦ γραφείου. Ἐν Σάμῳ.

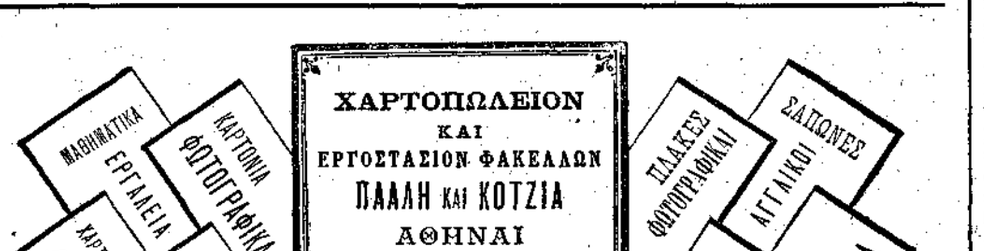

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ Α. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ
Ὁδ. Αἰόλου, ἀριθ. 195-197
Ἐκτυποῦνται
ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ ΣΤΙΓΜΙΑΙΩΣ
ἐπικεφαλίδες σφραγίδες
παντὸς εἴδους, πάσης ποιότητος
ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΟΘΗΚΗ
Εὐρωπαϊκῶν Καταστίχων

ΚΘΗΓΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ πεπειραμένος συνιστᾶται θερμῶς ὑπὸ τῆς «Ἑβδομάδος» εἰς πάντα θέλοντα νὰ διδαχθῇ τὴν Ἀγγλικήν. Ἀπευθυντέον εἰς τὸ γραφεῖόν μας.

Γ. ΠΑΜΠΑΝΟΣ
Ὀδοντοϊατρὸς
Ὁδ. Πατησ. 9

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Τμῆμα Πειραιῶς--Κορίνθου--Πατρῶν

	1	3	33		2	4	32
Πειραιεὺς ἀν.	6.30π	11.10	12.30	Πάτραι ἀν.	6.45π	11.30	—
Ἀθῆναι »	7.—	11.45	1.—	Αἴγιον »	8.25	12.46	—
Κόρινθος ἀφ.	9.52	2.55	4.17	Κόρινθος »	12.—	4.25	6.50π
Αἴγιον »	1.36	6.15		Ἀθῆναι ἀφ.	3.07	7.25	10.10
Πάτραι »	2.55	9.55		Πειραιεὺς »	3.35	7.55	10.40

Τμῆμα Κορίνθου - Ναυπλίου - Μύλων

Κόρινθος ἀν.	3.20 μ. μ.		Μύλοι ἀν.	7.40 π. μ.
Ἄργος ἀφ.	5.30 »		Ναύπλιον »	8.45
Ναύπλιον »	6.05 »		Ἄργος ἀφ.	9.20
Μύλοι »	6.08 »		Κόρινθος »	11.30

Τμῆμα Πατρῶν - Πύργου

	π.μ.	μ.μ.	π.μ.		π.μ.	μ.μ.	
Πάτραι ἀν.	7.05	3.30	5.30	Πύργος ἀν.	6.10	3.35	
Ἀχαΐα ἀφ.	7.55	4.20	6.30	Ἀμαλιὰς »	7.35	5.—	
Μανωλὰς »	9.—	5.24	—	Γαστούνη »	8.05	5.32	
Γαστούνη »	10.—	6.21	—	Μανωλὰς »	9.02	6.30	
Ἀμαλιὰς »	10.31	6.52	—	Ἀχαΐα »	10.07	7.35	6 μ.
Πύργος »	11.55	8.15	—	Πάτραι ἀφ.	10.55	8.25	7 π.

Αἱ ἀμαξοστοιχίαι 33 καὶ 32 ἡμέραν παρ' ἡμέραν ἐναλλάξ. Τοπικαὶ ἀμαξοστοιχίαι καθ' ἑκάστην εἰς ὅλα τὰ τμήματα.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ
ΓΑΩΣΣΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ
ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ
Τιμᾶται Δραχμῆς

REVUE
POLITIQUE ET LITTERAIRE
REVUE BLEUE
Paraissant le Samedi
Six mois 20 fr. Un an 35
PARIS
111. Bd. St Germain 111.